

Sri S. NIJALINGAPPA.—It is a suggestion.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಕೊನೆಯದಾಗಿ ನನ್ನ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಇದೆ...

Mr. SPEAKER.—I am not permitting too many suggestions.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನರ್ಕಾರದವರು ನಮಗುವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ S. S. L. C. ಪರೀಕ್ಷೆ...

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member knows the rules. I winked and permit that this discussion.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ S. S. L. C. ಪರೀಕ್ಷೆ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹುಡುಗರು ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೇವಲ ಎರಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಹಾಕುವುದಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಪೂರ್ವ S. S. L. C. ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ, ಮುಂದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಬೇಕು...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಬಹುಶಃ ನಾನು ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದ ವಿಷಯ ದೋಷವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪೂರ್ವ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಅನುಮಾನ ಬಂದು ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೇವೆ.

Motion re: SHARING OF KRISHNA AND GODAVARI WATERS.

(Debate continued.)

Mr. SPEAKER.—Before the debate proceeds, I want to make an assessment of the number of members that are participating and what time would be required for reply.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—About an hour at the utmost.

Mr. SPEAKER.—Today we have got a little time. This is an important matter and I do not want to fix any time-limit. I would think of having more time, if necessary by allowing some more time tomorrow, rather than fix a time limit.

Sri SIVAPPA.—We can continue the debate tomorrow in view of the matter being important.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ನಾನು ಮೊದಲನೆಯ ದಿನವೇ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ, ಒಂದು ದಿನ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು.

Mr. SPEAKER.—I wish I had had the Hon'ble members wisdom then.

Sri S. SIVAPPA.—In view of the good number of Members who have to take part in this vital debate I suggest that no time-limit be placed so that Members would have full scope to express themselves.

Mr. SPEAKER.—I have to draw a line some where.

Sri S. SIVAPPA.—Our Members are not talking very long.

Sri S. NIJALINGAPPA.—I do not think it is necessary to allot one more day for this. We have got a lot of work to do. We have certain Bills. What I find from the speeches made yesterday is that points of dispute are very few and I am glad that the Members are

stressing them. I am glad to note that. In view of that I do not think there is any necessity to prolong the discussion beyond today. I appeal to the Members to finish the discussions today.

Mr. SPEAKER.—During the tea-break, I will try to co-ordinate the number of speakers. The leaders can select and tell me the names of members.

Sri G. V. GOWDA (Palya).—Sir, yesterday, I was submitting that the so-called allocation of waters is not only unequitable, but is ill-conceived and not made with a *bona fide* intention. I should go to the extent of saying that we have been betrayed and the State of Mysore has been let down terribly. Two important principles have been completely ignored by the Centre while taking a decision. The first principle, which has been universally accepted, is the right of riparian position. It is a simple formula that when water is flowing in our land, we are entitled to make use of the water in the manner that we consider feasible. That is the accepted formula everywhere in the world, and that formula does not appear to have been entertained by the so-called allocation. The Central water and Power Commission also have professed to practice the principle of exploiting the maximum utilisation in each particular river basin. This has been definitely laid down in Section 4 of River Valley Dispute Act of 1956.

If we were to agree to the so-called allocation now made, it runs counter to the very principle that has been kept by not only the Government of India, but also by the Central Water and Power Commission. In that background is it justifiable or is it in any way stand to reason to imagine even that such a distribution has been good? It is said that this is an interim arrangement for about 15 years. It is stated that this proposed allocation must subsist for 15 long years. Could that word 'interim' be used? In using that word, the sanctity that could be understood, is lost. After 15 years it is said, that the surplus water could be redistributed. This is the statement that has been made. We have got study and scrutinise whether any surplus water would be available after 15 years. If it is now thought that by the completion of the first stage of Nagarjunasagar, Andhra would have utilised 781 T.m. cft., they are left with 19 T.m.cft., out of 800 T.m.cft. Alloted to them. By completing the second stage they would have utilised all the surplus water that is available in Krishna, which means beyond 1975 not even a drop would be available for being distributed to any State. Such being the case, there is no sense in telling that surplus water that is available could be distributed during 1976 among the States. If we look at one of the recommendations of the Gulhati Commission, it contradicts the very idea of the Central Irrigation and Power Minister when he says that there would be surplus water available beyond 1971. In the report of the Krishna-Godavari Commission it is stated as follows :—

“A large part of the regulated flow available in the river Godavari from the power projects referred to above, which would amount

(SRI G. V. GOWDA)

to much more than 10 M.A.F. would be surplus to the requirements of projects on the Godavari and can be diverted to the Krishna basin, to the extent these supplies can be utilised in that basin by the following to link canals :

(a) A link canal from the Godavari at Polavaram to Vijayawada at a cost of about Rs. 40 crores. This can transfer usefully about 211 T.M.C. (4.8 M.A.F.) of water to the Krishna.

(b) A link canal from the Godavari near Albaka or Singaradli to Pulichintala on the Krishna at a cost of about Rs. 40 crores. This link canal can transfer usefully about 95 T.M.C. (2.2 M.A.F.) of water to the Krishna "

On the whole, water to the extent of 306 T.m.cft. which is found surplus by the Gulhati Commission, could be diverted to Krishna. When the recommendation is there, I fail to understand the basis on which the Union Irrigation and Power Minister were to say that Andhra Government should have 800 T.m.cft. My submission is, when Gulhati Commission has told them that there is no possibility of utilisation of the surplus water in Godavari valley, the Andhra should have been reasonably allocated only with 500 T.M.Cft., as per the recommendation of the Gulhati Commission. The Central Irrigation Ministry has definitely ignored this recommendation, and on the face of this recommendation, the so-called decision given by the Government of India, is, I should say, retrograde in character and not *bona fide*. If we were to agree to the so-called allocation of water now, as Sri Annarao pointed out yesterday, the present position might not be worse but not at all better than what was obtaining in 1951. Now, the water that has been utilised by the Government of Mysore amounts to 372 T.M.Cft., and the balance would be 228 T.M.Cft. As it is pointed out time and again, the evaporation is 25 T.m.cft., the industrial demand is 25 T.m.cft., and for drinking water we have to give 5 T.m.cft. as conceded by the Hon'ble Chief Minister. All these things would take 55 T.m.cft., leaving a balance of only 173 T.m.cft. of water. With 173 T.m.cft., we can only complete the first stage of Upper-Krishna. We require more water to carry on the other stages, and it has not been given to us. It was originally contemplated to bring 70 lakhs of acres under irrigation in Krishna basin by utilising the water that is due legitimately to us. By agreeing to the present allocation, we would be in a position to bring into irrigation only 29 lakhs of acres as against 70 lakhs of acres contemplated earlier. That means, the total irrigable area in Krishna basin is 233.4 lakhs, out of which, we contemplated by utilising our legitimate share of water, to bring about 70 lakhs of acres under irrigation. Now, by exploiting the allocation of water, we could bring only 29 lakhs of acres under irrigation, which means that out of 30 per cent that has been brought under irrigation, we would not be in a position to move more

than 50 per cent so far as irrigation in Mysore State is concerned. Therefore, from this point, it is not fair on our part to say that this is a fair distribution of shares. So, no useful purpose will be served by pursuing the very same policy by the Government of Mysore that is now doing by making a request and by making an appeal. The only way open to us is to press our demand for the constitution of the Tribunal, which alone can secure justice to the State of Mysore. All the principles have not been taken into consideration while making this so-called allocation.

Therefore, I am submitting that under the Inter-State River Disputes Act, the Government of India is bound to constitute a tribunal when the concerned riparian States have not expressed their willingness to negotiate themselves or agreed to a decision that is given. It is known that none of the States appears to agree to this decision. What I wish our Government to do at this juncture is to express in clear, unequivocal terms that the so called allocation now made is not acceptable to us and that we are rejecting it *in toto*. That is the only course now open to us and it is to be done before long. If we pursue the policy of making a request or leaving our appeals to the Government of India, I am afraid a time will come when we will be told that we have lost our right, that we are slow in making our claims. The Chief Minister said that in one way it is binding. I do not know on what basis he says that.

Mr. SPEAKER.—To the extent he says that the Agreement is void.

Sri G. V. GOWDA.—We have got to brush aside the agreement. So far as this finding of the Government of India is concerned, it is in no way better than what the Agreement of 1951 stands for. Therefore, I am suggesting that we should make an unequivocal declaration that we are rejecting the so called proposed allocation *in toto*.

Mr. SPEAKER.—Why does the member use the word 'reject'?

Sri G. V. GOWDA.—Because we say that it is not acceptable, because we are rejecting it and because fair distribution is not made. Let us not hesitate in these matters. We should not feel that we are kept in embarrassment by the Government of India. It is a claim which we believe, is legitimately due to us. It is not as if our claims are frivolous, as if our claims are made without *bona fides*. The only course open for us is to press for the constitution of a River Board and secure through it justice for fair distribution of water allocated. If, for any reason, the Government of India drags on without constituting a tribunal or if they do not say anything in this regard, the only course is to move the Supreme Court for a writ of mandamus or in an appropriate writ praying for a direction to the Government of India to constitute a Tribunal and thereby secure a finding in this matter. Even the Government of Mysore had not put forth the case fairly well in the earlier years. I would refer to a letter addressed by the Secretary to the Government of Mysore, P.W.D., dated 24th June 1959. There they have claimed only 693.6 T.m.cft. I do not know on what basis they have arrived at that decision. I presume that they had demanded only the quantity of water required for the schemes that have already been taken up and intended to be taken up during those Plans, they never contemplated the future

(Sri G. V. Gowda)

Plans. In that way, that could be explained away. I want an explanation to be given to the Government of India. This is only a demand made for the purpose of utilising the waters for the schemes in progress and therefore, I am saying that this ought not to have been correct. I do not know why no explanation is forthcoming. Because in later years we are claiming 1050 T.M.cft. If we see this letter, anybody is likely to be mislead. As per that letter, Andhra should get 50 per cent, Mysore 39 per cent and Maharashtra 11 per cent. Therefore, I am saying that we have been let down very bad in this matter. If on the basis of the so called interim arrangement, things were to follow, what would be the result? We would not be able to complete even the Upper Krishna Project because it requires 226 T.M.cft. of water. We will be left with only 173 T.M.cft. It would be desirable if I would suggest an amendment to the motion moved by the Chief Minister, because it only seeks to take notice of what has been stated by the Central Ministry in the Lok Sabha. I wish to amend it by saying that we not only take notice of the statement made, but also we totally reject the proposed allocation. That should have been the tenor of the motion. If the Speaker would kindly permit me, I would be sending that amendment.

Mr. SPEAKER.—Enough has gone into record. I am not permitting any amendment.

Sri G. V. GOWDA.—The Government of Mysore should not hesitate in fighting for the just cause and I hope that every possible effort will be made to see that justice is secured to us.

Sri GANJI VEERAPPA (Harihar).—Mr. Speaker, Sir, I am glad that the statement of the Union Minister as well as the report of the Gulhati Commission is before us for discussion.

Sir, I have carefully gone through this report of the Gulhati Commission as well as the statement of the Union Minister. Sir, I feel after having gone through this document that it is a matter which requires our very careful consideration. It is not as if we totally reject the decision, I do not call it a decision, but the opinion of the Union Minister. Nor can we straightaway say that we wholeheartedly accept it. Sir, how I view it, is, it is only on certain matters that you can straightaway say that it is good to us, we welcome it. On certain matters, we have to reject and on certain other matters, we have to keep an open mind and ask the Government to seek clarification at the hands of the Government of India. Then only we can come to a final decision with regard to some of the matters that are concerned here. Sir, just this morning I read the statement of the Minister for Irrigation, the Maharashtra Mr. Chavan. I thought that would be the first State that would ask for the appointment of a tribunal; the first State that would rebel. Sir, the Hon'ble Minister Sri Chavan has given a very careful statement. He has said—where some clarification is necessary in the decision, he has said, 'let us reserve our final opinion till we get the

clarification from the Government of India.' That is what the Maharashtra Government has said just yesterday. We have also seen how the Andhra Government has reacted. Since according to us, it was very favourable to them, it was certainly expected of them to say straightaway: 'we accept it wholeheartedly.' But they have said: 'under protest we accept it.' Sir, as I said, according to me, there are certain aspects in this on which very careful consideration and clarification is necessary. I am going to explain just now as to what matters clarification is necessary and what are the matters on which it is very unfavourable to us.

Sri G. V. GOWDA.—Do you mean to say, subject to clarification, we agree?

Sri GANJI VEERAPPA.—I am not saying anything. I am only saying on certain matters we have to wholeheartedly welcome, on certain matters we should seek clarifications because there is no use in saying that we have to reject. I do not think that it is such a very bad opinion or award of the Centre, and it requires such a bad treatment at our hands.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Why did the Maharashtra Government say so?

Sri GANJI VEERAPPA.—It is a matter for very careful analysis. Now that I read the report, I think KRISHNA—GODAVARI basins are so large—in the report they say, they extend over an area larger than that of France. They constitute 1/6th of the whole of India. This is a very big basin and I do not separate these two basins—KRISHNA and GODAVARI. While reading the report, they have conceded the view that we have to proceed on the basis that KRISHNA and GODAVARI basins are one, because the areas covered by these two rivers are flooded by these waters. So, this is a very important aspect on which we have to look into from several view points. One thing that gratifies us is, the very principles on which we based our arguments before the Centre was practically conceded by the Gulhati Commission. Sir, according to me, it gives me very great satisfaction to see the Report. That is a permanent document. We have to really be thankful to the Members of the Gulhati Commission for having presented a very fair report and further Sir, if really the Government of India had accepted it straightaway which they ought to have done, according to me, Sir, I think we would have been equally thankful to them also on this occasion. Sir, it is not a disputable matter that Mysore is very backward so far as irrigation facilities are concerned.

Sir, as you were pleased to observe yesterday, we are deficit in foodgrains, whereas the neighbouring State of Andhra is surplus. That is another aspect. Further, the area comprising the present State had been spread over under different Government prior to 1956 and there was no one Government which could have utilised all these waters. The Gulhati Commission also have appreciated this position and they have also said before the States Reorganisation there were so many Governments whose financial resources were limited and therefore no utilisation

(SRI GANJI VEERAPPA)

of waters could be done. They were alive to the situation namely that prior to 1956, there was no one Government that was interested so far as the entire Karnataka Area is concerned, in putting forth any claim for Krishna waters. Since 1956, we know how things have happened. The Gulhati Commission has come into existence and they have come to this decision. On this occasion, we have to be thankful to the officers of the State Governments, the Engineers, who have supplied all this information without which the Gulhati Commission could not have come to this conclusion. We have to be thankful to them for their effort. And next, to the Gulhati Commission itself.

Sir, in this we have to look to certain facts comparatively before analysing or going to the question of consideration of the allocation of waters. Sir, it is interesting to note that the drainage basin in Mysore is 43,734 sq. miles—because comparative figures are necessary. Whereas, in Andhra, the relative figure is 21,411 sq. miles; in Maharashtra, it is 6,280 sq. miles under the Krishna basin. It only shows that the drainage basin in Mysore is the largest. And further Sir, these two rivers, KRISHNA and GODAVARI take their birth in the Western ghats. They flow in Maharashtra. Nevertheless, since most of the area in which it flows in Maharashtra is hilly area, they cannot have any scheme for irrigation. So, the Maharashtra Government says that they are unable to make use of those waters for irrigation purposes to the extent it is done in lower regions; why not we utilise the same waters for power generation which is necessary for industrial progress of the State? That is one argument put forth by the Maharashtra Government. This is a matter for consideration whether the growth of foodgrains which is so essential to our country should get precedence and priority over the industrial needs, namely, power generation? The Gulhati Commission have given priority for the needs of the arid regions through which the Krishna and Godavari waters flow in Maharashtra and Andhra. This is the view they have taken. I submit that it is the correct view that they have taken. Nevertheless, the argument put forth by the Andhra Government funnily is, they wonder as to why the Mysore State has joined hands with the Maharashtra! The Andhra Minister says, if really all the schemes put forth by Maharashtra is sanctioned, there will be no water left either to Mysore or to Andhra for irrigation purposes. That is another problem which will be before us and we have to face. Though the Government of India has laid down in this Statement that this diversion of the waters will not be permitted to Maharashtra till the whole thing is done. One thing is rather important: all these disputes between the State Governments with regard to the allocation of waters should not have been there. If really according to recommendation of the Gulhati Commission, they had prepared an integrated plan within six months, as they have stated, because this report was submitted to the Government of India in the month of August 1962, after a period of 7 to 8 months, the Government of India has taken a decision. By

this time, they had ample time and if they had appointed an expert body as per the recommendation of the Gulhati Commission, if they had prepared a master plan and an integrated scheme of getting all the data which they wanted—because Sir, one draw back for the Gulhati Commission was that they had not enough data for them to base their decisions on. It is based on rough figures. They could not get correct figures at all. It may not be correct. So, Sir, according to me, if only the Government of India had taken a decision after the expert body had prepared a master plan, naturally sufficient data and perhaps, naturally the States concerned would not have anything to say against it because their decision would have been based on facts and figures. Only our difficulty is, since the decision is based on surmises and rough figures and imagination, all this trouble is there.

Sir, in para 63, they have clearly stated that :

“Immediate steps be taken to prepare an integrated plan incorporating the power and irrigation developments proposed by different States in the lower Godavari area and the Polavaram-Vijayawada Link and the Godavari-Pulichintala Link. It should be possible on the basis of the information contained in this report, field reconnaissance and some preliminary surveys to be carried out, to prepare a preliminary report in about six months and establish the feasibility, or otherwise, the scope of the proposed diversions from the Godavari to the Krishna.

As soon as this preliminary Project report has been prepared, final decision can be taken in regard to (i) the scope of the Nagarjunasagar Project in the light of the diversions from the Godavari; (ii) sanction to or abandonment of the Nagarjunasagar Hydro-electric Project; and (iii) the scope of the Srisailem Project.”

They have given a clear indication that this can be done after six months, namely, after getting the Master Plan, which they have not done. Sir, on whatever data the Gulhati Commission could get, they have come to a decision which is before us. If you analyse the total availability of waters, according to them, it is 2,270 T.M.C. whether it is based on 86 per cent dependability or 76 per cent dependability is a matter of controversy. Because, when I read the statement of the Union Minister, at one stage it is stated that they could not arrive at any correct figures whether it is 76 per cent or 86 per cent dependability. Yesterday, Sri Anna Rao like me, mistakenly stated that the allocation of water is made on the basis of 76 per cent dependability, or 86 per cent dependability in 1951. When I read the report, it is not on this that the allocation is made. When they have stated 76 per cent dependability, they have said so with reference to certain projects. They have said clearly that dependability is only in respect of certain projects under construction and under contemplation. So, it is not correct to say that the availability of water is made on the

(SRI GANJI VEERAPPA)

basis of this dependability. The total availability is 2,270 TMC. When the Gulhati Commission has accepted that we are entitled for 47½ per cent as our share, then it comes to 1,150 T.M.C. Now, the allotment made is only 600 T.M.C. for Mysore, 400 to Maharashtra and 800 to Andhra Pradesh and the balance left with the Centre is 470 T.M.C. Sir, these are all rough figures. I do not think there can be any accuracy in all these matters. Anyway, they have given these figures. If we analyse, we see that they have not done justice to us. Before we say as to how our requirements of water are not met, let me say that the allocation of 800 TMC.FT. to Andhra is not justifiable. They have definitely stated that water from Godavari River has to be diverted to Krishna, Sir, let us have a picture before us. We are not opposed to the Nagarjunasagar project of First Stage or Second Stage. But, what we say is, for the II and III Stage of Nagarjunsagar, let them make use of Godavari waters and not from Krishna. Sir, for the first stage it is 265 T.M.C. ft. of water that that is used out of Krishna waters. For the other stages let them make use of Godavari waters, though of course, what exactly that would be available from Godavari is not known; the figures are very rough. As Sri Venkatai Gowda said it is 360 T.M.C. While allocating water to Andhra, Government of India have not taken into consideration the waters Andhra is getting from Godavari. So, we have got our quarrel for this decision. Sir, it is not a question of I win the tail and you win the head. So, they get waters from Krishna and they get waters from Godavari and this allocation of water from Godavari is not at all taken into consideration. That is the fundamental mistake that the Government of India have made in allocating 800 T.M.C. to Andhra. Sir, we cannot forget another aspect with regard to Srisaïlam project.

If you read the statement of the Union Minister, it says :

“... that in Andhra Pradesh the Srisaïlam hydro-electric project modified on the basis of the flows required for the sanctioned Nagarjunasagar Project (264 T.M.C.) and taking into account the possibilities of diversion of Godavari waters from Inchampalli and Polavaram and inflows between the Srisaïlam and the Nagarjunasagar sites.....”

So, this gives us to understand that at the point of Srisaïlam 264 T.M.C. ft. water must flow because Nagarjunasagar first stage requires that amount of water. And for Nagarjunagar, they also get Godavari waters. Though it is a matter of calculation, what I suggest is, they must have taken into consideration at least 50 per cent of the waters of Godavari while contributing towards the Nagarjunsagar project. That means, out of 264 T.M.C water there, 50 per cent must be deducted; that comes to 132 T.M.C. There is another factor which is the yield between the Srisaïlam and Nagarjunsagar project. Sir, it is

calculated that the yield is 30 T.M.C. So, it would mean 162 T.M.C. and it ought to be deducted from 264 T.M.C. Then, the remaining water would be only 102 T.M.C. for which alone they must design their Srisaïlam project and not beyond that.

Well, Sir, the next portion says :

“ It is considered that the total estimated withdrawal of supplies in respect of all these major, medium and minor projects, including the existing projects, during the current, the Fourth and the Fifth Five-Year Plans will not exceed 800 T.M.C. from the Krishna flows.”

Sir, one contradicts the other. If it is 800 T.M.C. from Krishna alone, it means they have not taken into consideration the 360 T.M.C. that they get from Godavari. That is a mistake which the Government of India have done in their decision. So, as I was pointing out, the only water that is legally available according to Government of India's decision is 102 T.M.C. ft. at Srisaïlam for which alone they have to design the project.

Now, when we read the Statement of the Andhra Minister when a question was asked to him in the Assembly, he has said that they have got clearance to Srisaïlam. Nobody can say as to what height the dam should be constructed. So, they may be going on to any height. Their ultimate design is that all the extra water they want to divert towards Someshwarshile, Sangameshwar up to Pennar of Madras and, perhaps they may say, they must get additional water for drinking purpose. This is an additional advantage which Andhra will be getting, which will be out-of-the-way, if clarification on this matter is not sought. With regard to Srisaïlam, the matter is not clear. I do not think the Central Government has intentionally done it because it is not contained in the Gulhati Report. If only in the settlement of Krishna waters, that portion which Andhra would get from Godavari is deducted I think we would partially accept it under protest and there would have been some point of agreement. But when they say that they are entitled to 800 T.M.C.Ft. from Krishna in addition to 360 T.M.C.FT. from Godavari, it creates a problem for us. I am sure if the matter is completely gone through, Andhra would get not less than 1,000 T.M.C.FT. from Godavari itself. I do not understand why the neighbouring State of Andhra should fight for our waters, when water from Godavari is available in plenty. Perhaps they will have to spend more money for the channels. Let them ask the Central Government to come to their rescue. We do not come in their way but let them not come in the way of our advancement and progress. The Centre has been silent with regard to Godavari waters. I would ask our Government to go to Delhi and get clarification on this. If they modify themselves and say that it was a mistake, and if they take into account the waters from Godavari and say that Andhra will get 800 T.M.C.FT. inclusive of Godavari flows, then let there be a point of agreement between us.

(SRI GANJI VEERAPPA)

Sir, our requirements are many. We have been given 600 T.M.CFT. provisionally. Let us examine our requirements. It is calculated that so far we have already utilised 300 T.M.CFT. of water upto 1961. We have then before us completed projects as well as projects under completion. Out of whatever is left, 30 T.M.CFT. has to be deducted for industrial purposes and drinking water. Then the balance left would be about 240 T.M.CFT. For our future projects, we require more than 500 T.M.CFT. of water. For Upper Krishna alone, for all the stages, we require 226 T.M.CFT. This balance would not suffice even for upper Krishna. There are many more schemes under contemplation and for their completion we require 500 T.M.CFT. which we should get morally and legally because we are a backward area. The Government of India should approach the problem from the human point of view also. Let them not deprive Mysore of its legitimate share and at the sametime allow the rich to get richer. I submit that this is a case in which both morally and legally, we stand on firm grounds.

Sir, an argument may be advanced that looking at our past performance we do not deserve more water. Our past performance is not good. We have not utilised even the allocation of funds that were made over to us. We have not utilised the waters so far even with regard to sanctioned schemes. Let us assure the Government of India that we will find funds.

Mr. SPEAKER.—Is it a question of linking funds with allocation of waters? Is it a right argument? Rights cannot be determined on the basis of finances immediately available. Rivers are there to be utilised and exploited. Finance would be made available later on.

Sri G. V. GOWDA.—Past performance should not be taken into consideration. Supposing I do not construct a building on my vacant site, does it mean that my neighbour can criminally trespass into it?

Sri VEERENDRA PATIL (Minister for Public Works).—I think the Hon'ble Member is right in referring to the financial aspect. In the report of the Krishna Godavari Commission there is a reference at page 14. They have said New projects should be sanctioned only if men, material and money are available, surplus to the requirements of the projects already undertaken. Therefore, I think it is open to the Hon'ble Members to discuss the financial aspects also.

Mr. SPEAKER.—I do not say that the Hon'ble Member is not relevant but the determination of rights should not depend upon finance. The question is: what is the legitimate share of Mysore? Finance is not necessarily the controlling factor.

Sri GANJI VEERAPPA.—There are two aspects in the report, as the Hon'ble Minister was pleased to admit. Finance is one of the arguments advanced. Perhaps one of the arguments advanced by our neighbours may be that Mysore could not complete even the projects for which financial allotment has been made and allowed the money to lapse. My claim is that for the schemes of the future in this area, even with the allotment of

only 600 T.M.C.F.T., we require 200 crores. We have to remember that according to the recommendation, we have to complete the projects before the 5th Five-Year Plan, that is, 1976. The legal implications is a different matter. We do require 200 crores even to use the 600 T.M.C.F.T. It is for the Hon'ble Members of this House and the Government to think now alone of providing funds and find out ways and means so that all these schemes may be completed.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕಾರ 450 T.M.C.ft. ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವೇನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

Sri GANJI VEERAPPA.—I do not know to what Shri Gopal Gowda is alluding to. I am not aware of it. At that time, some schemes might not have been included or perhaps it was a statement given even before the location of projects. Let us not enter into that controversy. The fact remains that some schemes are there and other schemes could be taken up provided we find sufficient funds. We can assure the Central Government that it may not be very difficult to find funds provided all of us make up our minds and suggest to the Government ways and means of securing the money. One suggestion made was that a cut of 15% may be made in the expenditure of all departments. We can give other suggestions also. We must only make up our minds to find sufficient funds.

Mr. SPEAKER.—Why should we assume things now? If there is a legitimate request from the Mysore Government, why the Planning Commission or any other authority, provide funds.

Sri GANJI VEERAPPA.—I am thankful to the Chair. The Central Government have of course been pleased to admit that we are entitled for a sympathetic consideration. They have stated this: "From the data collected by the Commission, it will be seen that a number of projects started many years back have not been completed. Some of these projects will take several years before they are completed. Even after the completion of the works, considerable time would be required to develop irrigation and to secure benefits". They further observe: "it is obvious that an immediate review will have to be made of all the development undertaken since 1951 in each State, with a view to ascertain how the construction works could be expedited so as to secure an optimum rate of development in each work". The Union Irrigation Minister observes "It will be my endeavour that such finances, including foreign exchange and such technical personnel as may be needed, are made available for these projects to enable the early achievement of the benefits in the interest of the development of the region as a whole".

Mr. SPEAKER.—The House will now rise for tea and will meet after half-an-hour.

The House adjourned for Recess at Three of the Clock and re-assembled at Thirty Minutes past Three of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair.]

MR. SPEAKER.—Having regard to the demand, I am inclined to renew my suggestion. I made in the morning. If it is necessary, we will allow the debate for to-morrow also.

SRI GANJI VEERAPPA.—Sir, you may kindly remember that in Maharashtra also they have discussed for three days. Because it is extended for to-morrow also, I may be given some more time to speak.

MR. SPEAKER.—Not more than 15 minutes.

SRI GANJI VEERAPPA.—I have many points and so I require some more time.

MR. SPEAKER.—Kindly continue. If I find it necessary to give some more time to the Hon'ble member I will consider.

SRI GANJI VEERAPPA.—Sir, we have to look at this problem having before us the availability of water.....

MR. SPEAKER.—Now that the Chief Minister has come, I will repeat what I have said about extending the debate for to-morrow. If it is necessary, I will extend the debate for to-morrow also. Many Members have made a detailed study and let us have the benefit of their advice.

SRI S. NIJALINGAPPA.—If it is so, I will certainly have no objection.

SRI GANJI VEERAPPA.—In the matter of allocation, one circumstance, viz., that so far as Mysore is concerned, the one and the only source is Krishna. If our rights in Krishna are denied. Perhaps we will have to wait for centuries for another river to be born in the Western ghats. That is why I said that we will be losing our rights once for all. The case of Andhra is different—they have got the Godavari source, for which no other State has any claim in the neighbourhood. There are no partners for Godavari waters to fight with Andhra. Exclusively Godavari is for them and the water that is available in Godavari is more than 1,000 T.m.cft, which will suffice for all their schemes. This is the one point that the Government of India should be impressed. Even if no water is given from Krishna, Andhra is not going to suffer at all, but our interests suffer. I make a suggestion to the Government to impress upon the Centre that there is no other source for Mysore except Krishna. It is also relevant for me to read a portion from the statement of the Union Minister, wherein he has conceded our claim of more waters.

“The above principles are all right in so far as they go, but great difficulties are likely to arise in the matter of their practical application. Considering, for instance, any allocation on the basis of population, the optimum and economic use of water cannot be achieved solely on this criterion. Purposeful and effective use of water depends primarily on the availability of land resources. Similarly, the cultivable areas within the basin of a State may be large, but their location may be such that they are not within easy command. There is a clear case, however, for scarcity areas to be given a preference provided they are, generally speaking, within easy and economical reach of irrigation. On this ground, Mysore has pressed for their Upper Krishna Stage-II, the

Bhima Irrigation Project and the Bijapur Lift Irrigation Scheme for the scarcity areas in Bijapur and the neighbourhood. I am sure that these schemes will be considered sympathetically after their project reports are available."

The Government of India has practically conceded our demand for waters for all the schemes. When they have conceded indirectly that these schemes are necessary for us and the case for the Mysore deserves better consideration, then it is for them to find water for these schemes. So I request our Government to press two aspects: One is, to take into account the waters from Godavari, Exclude from it 800 t.m.c.ft.: the other aspect is to make available the surplus they have got with them. What they have stated is:

"I am advised by my technical experts that there will still be sizable supplies available in the two river systems to accommodate the requirements in States of suitable irrigation and power projects of the various subsequent Plans..."

According to our calculations, 300 t.m.c.ft. of water remain with the Centre. Perhaps they have kept it with them. Once they have conceded our requirements for these projects, I think on the very same ground let us make a request to the Central Government to allocate all the 300 t.m.c.ft. of water to us so that at least our immediate requirements are met. I think that is a point which our Government should make now and press upon the Government of India. Otherwise, we must take recourse to other remedies. Because this is a problem which affects vitally the future progress of the projects. This is a matter on which proper points in an effective manner should be urged before the Central Government.

Another matter before us is that in case our request is not met, what is the remedy? On this, various suggestions have been made. One is that we must go to the Supreme Court for remedy. On the previous occasion. I have said and it is practically conceded now that the constitution and enactment of the Inter-State Water Disputes Act—Section 11 excludes the jurisdiction of the Supreme Court so far as disputes between States and State are concerned. They have no jurisdiction because jurisdiction is taken away. The other suggestion made is, under Section 3 of the Water Disputes Act, we must approach the Centre for the creation of a tribunal. So far as this is concerned, one defect I notice is, there is no time limit for the Government of India; somehow I fail to see any provision in this Act, compelling the State Government to constitute a tribunal within an appointed time or a specified time. Negotiations may drag on for a number of years. If according to the statement of the Union Minister, Andhra Government is allowed to go on with two gigantic projects, namely Srisaïlam and Nagarjuna-sagar—Srisaïlam is only a hydro-electric project. Imagine that by the time negotiations stage goes on, power is produced and some industries come up there and some lands are irrigated, they get a right, whether they use it for one year or two years. If a Judge has two

(SRI GANJI VEERAPPA)

pictures, a man asking water for future development and another, rightly or wrongly has utilised waters and created some interests by way of industries or irrigating some land—he will take an equitable view of the matter and say. “This is the man actually using. After all, it is part of India, why not allow him.” If we allow this state of affairs to continue, it may create prescriptive or riparian rights in those who will be using waters rightly or wrongly. The time factor is very essential. Let the Chief Minister and the P.W.D. Minister engage themselves in this work, go to Delhi and impress upon the Government of India to appreciate their case. The consequences will be severe if our request is not conceded. I am a bit optimistic. If a proper and effective approach is made, we may win our case. Whatever reserves they have, they may give it to us. According to the River Disputes Act, if the Government of India are satisfied that they cannot arrive at any decision by negotiations, acceptable to all States, then the matter will have to go to a tribunal. If within a reasonable time they do not constitute a tribunal, either we can ask for a writ of mandamus or take other legal proceedings. Sri G. V. Gowda was suggesting the River Boards. I may tell him that River Boards have nothing to do with the disposals of disputes, because we know that the constitution of River Board is not for the settlement of disputes in the matter of utilisation of waters between States and States. They come into the picture only when some advice is given by a high Board like the River Board; if that advice is not acceptable, the River Board comes into operation in the preparation of Master Plans and projects. If they tender any advice which is not acceptable, then an arbitrator will be there under the River Boards Act; he will give a decision and that will be final. This is not a case where we can take recourse to the provisions of this Act. Government should take immediate steps because one thing is alarming to us. In their Report they have said :

“It is clear that the Srisaïlam Project would fit in any scheme and from this point of view, there should be no objection to starting work on the Srisaïlam Project, the only hydro-electric development left in the lower Krishna area...”

They have a green signal and the Andhra Minister has taken advantage and said that they may go ahead with the project. It is a great danger before us. If we do not take immediate steps, we will not have enough water for any of our projects. I want the Government to take note of their decision with regard to the Srisaïlam Project.

SRI VEERENDRA PATIL.—You read it completely.

SRI GANJI VEERAPPA.—It reads :

“.....there should be no objection to starting work on the Srisaïlam Project, the only hydro-electric development left in the lower Krishna area. The scope of the project would, however, have to be reviewed as soon as the preliminary plan mentioned above has been prepared.”

Unfortunately, as I submitted, earlier, what the Gulhati Commission expected was, they must within six months, prepare an integrated scheme and Master Plan getting all data and then take a decision. Unfortunately, in this case, the Government of India did not get the data to prepare the Master Plan. Without any data, they gave a decision, though they had ample time, 8 or 9 months before them.

That is why I said, Sir, this Gulhati Commission report is fair to us. If only they had taken a decision in accordance with this certainly perhaps; we would not had any quarrel.

4-00 P.M.

So, taking note of all these things, I only impress upon the Government Sir, that this is a problem which affects the very future of the State. If we make use of this 600 T. M. Cft. of water, the potential of the State would only 25 per cent in spite of this. Unless the Government take interest and unless they put up a fight without any fear or favour Sir, the posterity will curse us if we failed to do our duty to the State, when occasion arises perhaps ten years latter, posterity may curse and criticise our action for our omissions and commissions. So, please take all the interest and see that we get justice. I am sure we have the blessing of God and let us go ahead and our mission will be success and that will be in the interest of the State. Thank you Sir,

†ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರುಳಪ್ಪ (ಕಡೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದೊಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆಯೋ, ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ, ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತವಾಗಿ ಕಂದಾಯ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಯೋ, ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ದೂರ ಹೋದರೂ ಸಹ ನೀರು ನೋಡದ ಜನ ಇದ್ದಾರೋ ಅಂಥ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಅಂಥ ಭಾಗದ ಜನ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದರು. ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದ್ದರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಿತು, ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಜನರು ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಗಮನ ಕೊಡದೇ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋದ ಕಾರಣ ಮಲತಾಯಿ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ನಮ್ಮ ಹಿತ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವದಕ್ಕಾಗಿ 1956 ರಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಂದಾದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರಕಾರದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ. ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡಚನೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ ಈಗ ನಾವು ಬಹಳ ಕ್ರಿಟಿಕರ್ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನದಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿವಾದ ಎತ್ತುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಅಂಥ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದ್ದು ಮೊನ್ನೆ ಹೇಳಿರಬಹುದು. ನೀರಿನ ವಿವಾದದ ಮೂಲಕ ದೇಶ ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಲು ನಾವು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಜಾತಿ ವಿಷಯ. ಈಗ ಚೈನಾ ದೇಶ ಭಾರತ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರುಳಪ್ಪ)

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಕ್ಕಮಣಿ ಮಾಡಿದ ಅಕ್ಕಮಣಿಕಾರರನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರು ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಡಿ ಇದ್ದರೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ನಾವು ಕಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಭಾವನೆ ಬಾರದಿರಲಿ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟ್ ವರಿಯಾ ಎಷ್ಟು ಕಲ್ಕುವೇಬರ್ ವರಿಯಾ ಎಷ್ಟು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಶೇಕಡ 45 ರಷ್ಟು ಭಾಗ ನಮಗಿದೆ. ಆದರೆ ಗುಲ್ಟಾಟ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“During the period of shortage of food, the first priority has naturally to be given to increase food production within the shortest possible time on the most economic basis”

ಇಂಥ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಪಾಶಸ್ತ್ರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆಯೋ ಅವರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯಾರ್ಥಿ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯ ನೀರು ಪತೆಯತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಿಂದ ಶೇಕಡ 5.11 ಇಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಇರಿಗೇಟೇಡ್ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಅಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 26 ಪರ್ಸೆಂಟು ಮತ್ತು 40 ಪರ್ಸೆಂಟು irrigate ಆಗಿದೆ. All-India basis ಮೇರೆ ಇರಿಗೇಟ್ ಸ್ಕ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ 24 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈವಾಗ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಫಸ್ಟ್ ಸ್ಟೇಜು ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ಕನಾಲ್, ಇದರಿಂದ ಯಾವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ 40 ಪರ್ಸೆಂಟಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ಆಗಿದೆಯೋ ಅದೇ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಫನಃ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಅಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಒಂಬತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟು. ಅವರು ಈವಾಗರೇ ಆ ವರಿಯಾದಲ್ಲಿ 40 ರಿಂದ 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ಯಾಮಿ, ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರ ಪಾಲಿಸಿ ಏನು ಅನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆನೀರನ್ನೇ ನೋಡ್ವಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲೆ ನೀರಿಗೆ ಹಾಹಾಕಾರವಿದೆ, ಎಲ್ಲೆ food shortage ಇದೆ. ಎಷ್ಟು encourage ಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ನೀರಿದೆ ಎಲ್ಲೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಇರಿಗೇಟಾಗಿರಿದೆ, ಎಲ್ಲೆ ಸರ್‌ಪಸ್ ಫುಡ್ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಫನಃ ಉತ್ಪೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಇದರಿಂದ ಏನು ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಲದಾಗಿದೆ ಅಂತ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದರು, ಶ್ರೀ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀ ದಾತಾರ್ ಅವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕರ್ಮಕರಾರವರು ಇದ್ದರು, ಈಗ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಒಬ್ಬರೆ, ಇದ್ದಾರೆ.

Mr SPEAKER.—We are not discussing the constitution of the Central Government Cabinet; the Hon'ble Member can touch it and not argue.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರುಳಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಸಾಲದು ನಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಸ್ಯಾಮಿ, ಶ್ರೀ ಚಂಗಲರಾಯ ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಅಂಧ್ರ ದವರು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ಯಾಮಿ, ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ನೋಡಿದರೆ ಅಶ್ವರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಮತ್ತು ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಐರ್ನ್ ಒರು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಂಗಳೂರು ಪೋರ್ಟ್ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಾಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಡ್ ಗೇಜ್ ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತೇವೆ, ಮದ್ರಾಸಿನ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರೈಲ್ವೆ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇವತ್ತಿನ “ಹಿಂದು” ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ತಮಾನ ಓದಿದೆ ಸೆಲಮ್ನಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪೀರ್ ಪ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರ್ಟ್ಸ್ ಅಲ್ಲ The project is not feasible ಎಂದು opinion ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ಶ್ರೀ ನುಬ್ಬ

ಹೃಣ್ಯಂವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “ಏನೇ ಆಗಲಿ, it will go on ಎಂದು ಎಕನಾಮಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೇರಬಹುದು, ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಡೆಫಿನಿಟಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ, ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಜನ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರು, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಳ್ಳೆಯತನವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗಳಿತಿಣ ಗತಿಗತಿ ಅಂದರೆ ಗಂಡನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇದೆ ಅಂದಕಾಗಾಯಿತು. ನನಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಠೋಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದ್ದು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಡಾ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಬೇಕು. ನಾವು ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಷೇಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವ್ಯಥೆ ಆಗುತ್ತದೆ ನೋಡಿ, ಬೇಜಾರಾಗುತ್ತದೆ ನೋಡಿ, ಎಂದು ಅಂದು ಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸಬಾರದು; ಅವರನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾಗಿ ಅವರೊಬ್ಬ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಲು ನರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಮೆತುವಾದ ಚಾಚಲ ಸ್ವಭಾವದವರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಗಾಳಿ ಗಂತಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ನಾವು ನಾರಾಯಣ ಜನ ಎಂದು ಕೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಡೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ 15 TMC ನೀರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತಲೋ ಏನೋ ಹೇಳಿದರು ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದನು ನಾವೂ ಒಪ್ಪೋಣ. ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾದವರಿಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವದು ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಲಕ್ಷಣವೇ ಎಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ನಾವು ನಡೆಯುತ್ತೇವೆ, ಮದ್ರಾಸಿನವರು ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ 450 ಮೈಲಿಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಅದೇ ಹೆನ್ನಾರಿನಿಂದ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 110 ಮೈಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಹೆನ್ನಾರ್ ನದಿಯಿಂದ ಏಕೆ ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ? ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು? 450 ಮೈಲಿ ದೂರವಿರುವ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ನೀರನ್ನು ಕೆಳುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಹೆನ್ನಾರ್ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ತಂದರೆ, ಮದ್ರಾಸ್ ಸಚ್ಚಿಣ್ಣಿಗೆ ಆಗುವ ನೀರು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಗಲಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಕೊಡೋಣ, 1924ರ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕಾವೇರಿ ನದಿ ನೀರಿನ ನಮ್ಮ ಕೊಟ ಏನಿದೆ? ಅದರಿಂದ ಏನೇನು ಫೆಲಿಟಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೋ, ಅವುಗಳನ್ನು 1924 ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಭಾಗವನ್ನೂ ನಾವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ನಾವು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಭಾಗವೂ ಅವರಿಗೇ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ನನ್ನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಹೇಳಿದರು, ಕಾವೇರಿ ನದಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಅವರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗೇಜ್ ಮಾಡಲು ಅವರ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಒಬ್ಬರು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂತೆ, ಈಚೆಗೆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ 19 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಎಕರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಜನ, ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಬೇರೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ? 450 ಮೈಲಿ ಇರತಕ್ಕ ನದಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೋಸ್ಕರ, ಈ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಕೆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮೊದಲು ಕನಸಿಡರ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರಿಗೆ 400 T.M.C. ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಅಷ್ಟು ನೀರು ಅವರಿಗೆ irrigation purposeಗೆ ಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅವರು electricity produce ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೇರೆ method ಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಂತಲೂ, ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿಭಟನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅಂತಲೂ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು ಅಂತಲೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಾಖಾನೀಯವಾದ ಏನು?

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಯಾವ ಪ್ಲಾನು, ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೇ ಒಂದು ಲೋಪದೋಷ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದು, ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರುಳಪ್ಪ)

ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ; ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ತಡವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು-ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

“New projects should be sanctioned only if men, material and money are available surplus to the requirements of the projects already undertaken.”

For instance, Rajolibanda Diversion Scheme costing Rs. 4.5 crores was taken up in 1944 and came into partial operation 14 years later in 1958. Irrigation developed up to 1961 was only 21 per cent; Bhadra Reservoir Scheme costing nearly Rs 36 crores was taken up in 1947 and came into partial operation in 1957. Development up to 1960-61 was only 7 per cent.”

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair].

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಫೆಸಿಲಿಟಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ, ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅವರಿಗೆ ಬಂದ ಹೆಗೆ ಭಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಏನೇ ಇರಲಿ ನಮಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾವು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಕಷ್ಟದಲ್ಲರತಕ್ಕಂಥ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನ ನೀರಿಗೋಸ್ಕರ ಹಾಹಾಕಾರ ಪಡುತ್ತಿರುವ ಜನ, ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಪೀಲು ಬಂದಾಗ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಬಂಗಾರ ಕೊಟ್ಟವರು, ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟವರು ಅವರು, ಅವರು ಏನೇ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಜನ, ಒಮ್ಮೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದವು ಅವರಲ್ಲಿ ದೇಶಪ್ರೇಮ ಎಷ್ಟಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು; ಅಷ್ಟು ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಜನ ಅವರು ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಆ ಜನ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದಂಥ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಬೆಂಬಲ ಅವರಿಗಿದೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಜೆಯ ಬೆಂಬಲ ಅವರಿಗೆ ಇದೆ, ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ, ಜನತೆಯ ನ್ಯಾಯ ಬದ್ಧವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆಯಲಕ್ಕೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದು, ಯಾವ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡಬೇಕು, ಅಂಥ ಶಕ್ತಿ ಪರಮಾತ್ಮ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ನವಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಉದಾಸೀನವಾಗಿ ಕಂಡರೆ, ನೂರ್ಯ ಚಂದ್ರರು ಇರುವವರೆಗೂ ನಾವು ಕಷ್ಟದಿಂದ ನರಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ನಮ್ಮ ಮರಿವಕ್ಕಳು, ನಮ್ಮ ಈ ಉದಾಸೀನತ್ವಕ್ಕೆ, ಉಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಶಪಿಸಿಯಾಡು.

ಆ ರೀತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲೇ ಎಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಇದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವೇ ಆಗಲೇ, ಕೋರ್ಚ್ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಆಗಲೇ ಅವರ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅವರು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ವರ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ಏನು ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಜನತೆಗೆ ಯಾವ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ರೂಢಿಸುವುದು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಈ ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ, ಏನೇನು ಕಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಿದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಘಟಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಅವರು ತರುವುದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ. ಆ ರೀತಿ ದಯಮಾಡಿ ಅವರ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ತಂದು 45 ಸಾವಿರ

ಚದುರ ಮೈಲಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ನೀರು ಏನು ಹರಿಯುತ್ತದೆ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಜನರ ಜೀವನಾಧಾರ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ಇದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಪತ್ರಿಕಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದರೆ ದುಡ್ಡು ಸಾಲದು. ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಸ್ವಾಮಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಯು.ಪಿ. ನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅವರು ಪೋಲೀಸಿಬಿಡ್ ಸ್ಯಾಂಪ್ ಮಾಡಿದರು, ಸಾಫು ಒಳ್ಳೆಯ ಜನ ಅನ್ನಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಅಂಥದಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಅವರು ಪೋಲೀಸಿಬಿಡ್ ತೆಗೆಯಲಿಲ್ಲ, ನೀರಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪೋಲೀಸಿಬಿಡ್ ತೆಗೆಯುವುದು ಬೇಡ, ನಾವೂ ಏಕೆ ನೀರಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕಬಾರದು ! ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಯಾವುದರಿಂದ ದುಡ್ಡು ಪಡೆಯಬೇಕು ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣ ಯಾವುದ ರಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಅದು all India policy. ನೀರಾ ಕೇಂದ್ರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಅನುಮತಿ ಇದೆ. ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ವಸ್ತು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಥದಲ್ಲ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ನೀರಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕಿ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ ಎಂದರೆ ಊರು ಊರಿಗೆ ಹರಾಜು ಹಾಕೋಣ, ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬರುತ್ತದೆ ನೋಡೋಣ, ಇದು ಅನೀತಿ ಮಾರ್ಗವಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಬರುವುದು ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ನೀರಾ ಕೇಂದ್ರ ಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾನೇ ವಹಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. (ನಗು !)

ಲುಕ್ಮಾನಾಗುವುದಾದರೆ ನನಗೇ ಆಗಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನು ಮಾನ ಬಂದರೆ ನನಗೆ ಕೂಡಿ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ, ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕನ್ನು ವುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಸಾನದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ಅದಿಲ್ಲಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟು ಹಣಬೇಕು, ಅವುಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರ್ಟ್ ಮೆಂಟ್ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಮುಖಾಂತರ ಜನತೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಹಣ ಪಡೆಯಬಹುದೋ ಆ ಮೂಲಕ ಜನಕ್ಕೆ ಅಹಿತವಾಗದಂತೆ ಹಣ ಪಡೆದು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಮಾಡಿ ಅವರ ಸಲಹೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಜಾಗೃತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ ಅತಿ ಜಾಗೃತವಾಗೆ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರ್ವ್ಲೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್, ಬ್ಲೂಪ್ರಿಂಟ್ ತಯಾರುಮಾಡಲು ಸರ್ಕ್ಯೂ ಡಿಜಿಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಮಿಷ ಕೂಡ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವ ಕೆಲಸವು ಬಾಕಿ ಆಗದ ಹಾಗೆ, ನಿಧಾನವಾಗದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ನೀರಿನ ಸುಖ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮೆಗನುತ್ತೇನೆ.

† Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—Sir, Hon'ble Sri Marulappa has very ably expressed the sentiments of many of us on this crucial question. The statement of the Union Minister opens the Pandoras' Box. Many a doubt are strengthened, many an illusion are shattered, many hopes are destroyed. We have time and again drawn the attention of our Government to this very important question.

Unfortunately, the "leave it to me" attitude of the Government of Mysore has not paid any dividends at all. Both inside the House and outside as well, doubts were entertained. Many a time, assurances have been given to this House and to our State that the vital interests

(SRI S. M. KRISHNA)

of Mysore State shall be safeguarded at any cost—Sir, to day, many of us have realised that the vital interests of Mysore are let down once and for all. Only the other day, the Minister in charge of the Public Works Department made a hundred minute speech to this Assembly and he declared that the stand of the Government of Mysore is that it shall not agree to any *ad interim* solution to this problem. An *ad hoc* arrangement will not be in the best interest of one of the warring States nor would it be in the best interest of the nation as well. To-day, the net result of this prolonged deliberation is that the Government of India have after all thought it fit to settle this matter on a temporary basis. Fundamental objective should be that these river water disputes between States should not be perpetuated, should not be prolonged, and this fact has not found favour with the Central Government. Some times, I wonder, Sir, if men in authority in the Centre have given any thought to this problem of this perpetuation, of this river waters dispute. On the one hand lies the interest of India as a whole and on the other lies the interest of individual units. The dispute is not something new. In every federal set-up such disputes are bound to occur and solutions are certainly found. It has happened in Federal States in the world; it has happened in the United States of America and elsewhere. This 'National Emergency' should not come in the way of either aggravating the hardships of one particular State or doing a blessing to another particular State. Now, one happy feature of the statement of the Union Minister is that the 1951 Agreement which has been much publicised by Andhra Pradesh has been given a very decent burial with not many to weep, not many to condone and so far so good. A cut-short letter written by the Government of Mysore, cannot be equivalent to a treaty signed between States. Sometimes, I wonder, whether the theory or the argument that the 1951 Agreement between Madras Maharashtra or any other State is a valid document, is not at all, debatable point and it cannot be argued was put forward by people with any sense of responsibility. Now, while analysing and assessing the statement of the Union Minister, it is very necessary for us to be certain of the alternatives that are before the Government of Mysore. We were very anxiously looking forward to the statement of the Chief Minister by way of reaction to the so-called award. In the statement made to this House yesterday by way of giving a proper and correct lead to the discussion, the Chief Minister was of the opinion that even though we are not satisfied with the conclusions drawn by the Central Government, none the less our interests are not severely hit. If this is the reaction to the award given by the Central Government by the acknowledged Leader of the State, I for one, fail to understand how this award which hits at the very vital interest of a considerable portion of our State could be so lightly treated. I say with all humility and responsibility; Sir, We are not quarrelling over petty things. As the Hon'ble Sri G. V. Gowda put it yesterday that this is a justiciable question, this

has got to be adjudicated upon. The Central Government cannot sit in judgement, cannot sit in adjudication with certain 'built-in' prejudices, 'built-in' laws, and 'built-in' favours. After all, the River Water Dispute Act is open to us. It is always open to any aggrieved party. If it is not satisfied with the award, it is always open for any particular State to go for arbitration. What is true between two individuals is also true between two or three neighbouring States. When my right is curtailed over by the executive or by any private individual, I seek redress by going to a Court of Law to establish my right whether it is fundamental or not. Your policy here is in question. All of us in this House and all of us outside feel consciously that our rights are curtailed and that we have not been given a fair deal; so, not only we owe a duty to ourselves, but we also owe a duty to the posterity and we cannot shrink from that responsibility. As rightly pointed out by Sri G. V. Gowda, let us not think in terms of embarrassing either the Andhra Government or the Central Government. We have got to face the question straight and let us find an answer straight also. If we are not satisfied with the award of the Central Government, what prevents us from saying that this is not an award which could be accepted by the Mysore Government? What prevents Mysore to go on for arbitration? I may assure the Government in power to-day, that all of us who have criticised this Government for their various acts of omission and commission—we say and we make a declaration that we are hundred per cent behind this Government as long as the Government is bent upon safeguarding the interests of Mysore. With this in the background, I would like to draw attention to certain of the passages of the award by the Union Minister. The Union Minister's eloquence flows unhurriedly when he says;

“Our mighty rivers do not know State boundaries and the main guiding principle has to be the interests of the region, keeping in view generally the requirements of the scarcity areas, the backward areas and a balanced and integrated development of the region as a whole in the overall interests of the country.”

Further, he says :

“While it will be readily agreed that the people in the river valley itself should have their requirements met for the development of irrigation, we cannot afford to be so rigid as to exclude the adjoining areas, which are equally, if not more, deficient in rainfall and water resources.

4-30 P.M.

In such a case, the endeavour has to be to share available supplies for the greatest good of the greatest number.”

With this as the criterion, it will be worth our while to analyse the award as such. Many of our friends here have given comparative figures

(SRI S. M. KRISHNA)

of Andhra Pradesh, Maharastra and Mysore State. I would also draw attention to the fact that it would be well to compare two of the warring States, mainly Andhra Pradesh and Mysore State. It has been said and it is an accepted fact also that even the Gulhati Commission Report concedes the point that about 200 T.M.C. of water has been drawn away outside the basin to irrigate about 12 lakh acres of land in Andhra Pradesh alone. Now the net result is that in Andhra Pradesh in certain of the areas like Guntur, Nellore, Krishna and other Districts, nature has been bountiful. Added to that, the free flow of water from Krishna has made that region bountiful also. That region can no longer, by any stretch of imagination or by any standards be classed as scarcity area. Let us compare some of our districts in Mysore State like Bijapur, Belgaum, Raichur, Gulbarga Bidar and Dharwar with that. Even a layman can very easily see to himself that they are areas which are famine stricken, which are areas of scarcity. There is not enough rainfall; people are put to sever hardships. As a matter of fact, Sri Marulappa did put it very rightly when he said that people have not seen water as they should see it. Now, the Union Minister fixes a criterion but when he comes to the question of implementing it, somehow he gives a go—by to this criterion, and he is solely guided by certain political factors and political motives. The Government of India appointed an expert commission. Here is an expert body appointed by the Central Government. It makes a report on the available data, on the available statistics. It has given considerable thought to certain of these problems. And here is a body which sits on top of the experts commission and gives an award which is more or less arbitrary. I question the very authenticity of some of these conclusions that have been drawn by the Central Government. It is also within our knowledge that many members of the Parliament have expressed their doubts as to whether this particulars question has come within the Union Cabinet or not. But non-the-less we are asked to debate on the award given by the Union Minister and now for the past 24 hours, we have been trying to draw the attention of not only the State Government but also the Central Government. There has been considerable bungling on the part of the Mysore Government. We have to be true to ourselves. Governments in the past have not acted vigilantly, have not acted vigorously in this regard. My friend Sri Ranganath was showing me a letter addressed by the Government of Mysore in 1959 asking for only 693 T. M. C. of water. Now, successive Governments in Mysore State have not had any idea about this Krishna river as a whole. Every Government made a set of suggestions or a set of proposals beyond which they were not able to see, and in this particular point I hold the Public Works Department of the Government of Mysore solely responsible. After all, Governments might come and Governments might go, but the Public Works Department of Mysore is there for ever.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಈ ಕಾಗದ ಬರೆದದ್ದು 1959ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ನವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಇದನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.....

Sri G. V. GOWDA.—As I could read that letter, it does not say that the claim made by Mysore State is 693 T. M. C. It says that the requirement for the projects under contemplation is so much.

Sri S. M. KRISHNA.—While coming to this point, let me assure Honourable Member Sri Muckannappa that I am not holding brief for any Congress Minister, past or present. If Mr. Channabasappa is responsible for some of the lapses, certainly he is held responsible and if on the other hand, the present Chief Minister or the former Chief Minister of Mysore is responsible for this lapse, let us tell him or any Congress Minister for that matter. Now the point is that Governments have not been very clear in their minds about how much water for the present projects on hand is needed and how much water is needed for the future projects that we are contemplating. The whole trouble is that the Public Works Department attached to the Government of Mysore, has to bear the responsibility. We have had the assistance of experts, the so called experts should be in a position, if they can be called experts, to orient the Ministers or the Minister in charge, to guide to him and to advise him. If the Public Works Department had only guided the Minister then, and the Ministers to-day, much of the trouble, much of the lapse, could have been easily avoided. Mr. Marulappa did refer to 1959 letter. Mr. Venkatai Gowda gives quite a different interpretation of the demand for 693 T.M.C. of water. The letter is very clear. It says that on all accounts, the needs of Mysore State is only 693 T. M. C. Just imagine if the Central Government had acted on a letter written in 1959, what would have been the fate of Mysore to-day. Fortunately for us, the Central Government put off taking a decision till-to-day. To-day things are rectified a little. At one stage, the Government of Mysore wanted 1,200 T. M. C. for Mysore State; latter, it was amended to say the imperative minimum for MYSORE State needs is about 1050 T.M.C. of water. Yesterday, the the Chief Minister said that he would be happy with 800 t.m.c.

Sri VEERENDRA PATIL.—Our Chief Minister did not say that, final allocation if it is made, if we get 800 TMC. ft. we will be satisfied. Instead of giving us an allotment of 600 TMC. ft. on an *ad hoc* basis, they might have given us 800 TMC. ft.

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, the question still remains; where are we going to get this 200 TMC. ft.? Are we going to get out of the reserve of the Central Government they have made for themselves or are we going to get it out of the portion allotted to Andhra? Why does the Central Government want 3 0 TMC. ft.? That question still remains. What makes the Central Government think of keeping this 300 TMC. ft. of water for itself without giving it either, to Mysore, Maharashtra or to Andhra? The fallacy I am able to see is that the Central Government has not been able to apply its mind and the Central Government has not been able to come to certain logical and reasonable conclusions.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—I rise to a point of order, Sir. Can a Member of the State Legislature be found in the Press Gallery? My friend Sri Gopala Gowda is there, Sir.

Sri S. M. KRISHNA.—One of the most crucial objections of Mysore and Maharashtra with reference to the Andhra projects is the controversial Srisailem project. Both the Governments of Mysore and Maharashtra have raised serious and responsible objections. This is where the Central Government has let down both the Maharashtra and Mysore States. I have to say this with great restraint Sir. Even though our vital interests are hurt or damaged, none-the-less, I am forced.

† Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Transport, Housing and Labour).—How do you say that Maharashtra's interests are let down? They wanted to divert water west-ward. Do you want their interests to be safeguarded?

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, let us be reasonable at least towards Maharashtra. Let us not tell either Andhra or Maharashtra how they should use their waters in as much as, let us not be told by Andhra and Maharashtra as to how we are going to utilise our waters.

† Sri D. DEVARAJ URS.—The point is this; The question of Maharashtra is somewhat totally different from the projects taken by either Mysore or Andhra. Here it is a question of sharing water as it is flowing at present. In the case of Maharashtra it is totally different. It is a complete diversion of waters towards the West, which will not only affect the interest of Mysore but also Andhra Pradesh. So, my friend arguing the case of Maharashtra and sympathising with them indirectly, amounts to saying that we will agree for the diversion of waters. In international law, although I am not a student of International Law and I do claim to have read that much of International Law which is relevant even under international law, they have no right to divert waters to the exclusion of the rights to the riparians beneath.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಂ. ದೇವ್.—ಹಿಂದೆ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ Sea waterನ್ನು ತಂದು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರುಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That is a different idea.

Sri S. M. KRISHNA.—The point that I was making with regard to Sri Sailem is this when we lodge protests and objections on Sri Sailem, let us join hands with Maharashtra who also object to Sri Sailem. What prevents us from taking into consideration their interests?

Sri D. DEVARAJ URS.—If people with different interests join hands, it will be an unequal combination. It will not be an equal friendship. It will be something like a combination between a dwarf and the giant. They completely want to divert the water into the Western Ghats and want to make use of the water for purpose of power generation. How can we join hands with them to protect our interests?

Sri S. M. KRISHNA.—To me, it sounds like the non-alignment policy. I always believe in joining hands with people. May be that our interests may clash at a later stage. But let us join them at this stage

and tell the Andhra people that the Sri Sailam project has been a controversial project. Now two things have happened in this. The Gulhati Commission gives line clear for the Sri Sailam project provided Godavari waters are diverted into Krishna basin. But the Central Government has also given clearance to Sri Sailam project. Sri Sailam, by now everybody knows, is a power project. Now, where the interests of Mysore State and how the interest of Mysore State come to suffer on account of Sri Sailam is one of the most important points of issues with reference to the sharing of Krishna Waters. It has been said and even the Chief Minister did make the point very clear yesterday that under no circumstance can Andhra be permitted to go ahead with Sri Sailam without an assurance from Andhra that they are going to divert Godavari waters into Krishna. That means a question of considerable expenditure. The Gulhati Commission at a particular point makes reference to the colossal amount that we have to spend in order to divert waters from Godavari into Krishna. At one stage the Government has to spend 40 crores on the link canals and at another stage also they have to spend another 40 crores. Now the point of the Andhra Pradesh as I understand is this whether the Andhra Government is ready today to give an assurance to the Mysore Government or the Central Government that they are going to divert Godavari waters into Krishna. This point is by no means clear so far. They are keeping mum on that point. They are silent on that point. Nor is the Central Government willing to force the Andhra Government to accede to this Demand. Even without getting clearance for their projects, the Andhra Pradesh was so adamant, and unreasonable as to go ahead with Sri Sailam project. We can very well measure the Party with which we are trying to get our rights reasonably settled. Now this aspect has got to be taken into consideration. This will make it clear to us that the men or the State which makes the loudest noise, seems to be walking away with lion's share of Krishna waters. If we had known it a little earlier, we could also proceed on same lines. We have also men with us who can be talking and talking, day in and day out. We would send Sri H. M. Channabasappa to talk.

So, Sir, I do not know why Mysore Government did stay under the illusion that after all the sweet reasonableness profounded by the Chief Minister of Mysore would prevail and that we were trying to woo the Central Government, what we were trying to curry favour of the Central Government and that we were trying to beg the Central Government. But, the Central Government would not move through such attitude. The Central Government can understand only strength. The Party should be strong. The Congress Party should not have any dissensions within themselves. The Central Government can understand where the opposition is equally strong. Just at a glance, we can analyse that wherever the opposition is strong. The Central Government is very kind towards them. If the D.M.K. is strong in Madras State, the Central Government comes to their rescue. If the Akali Dal is strong in the Punjab, the Central Government comes to the rescue of Punjab. If the Communist opposition is strong in the West Bengal, the Central

(SRI S. M. KRISHNA)

Government comes to the rescue of West Bengal Government. So, Sir, we are not strong here nor my friend Mr. Muckannappa has been able to usher in a new political party with a vigour that is needed. So, here, in Mysore State, the sole responsibility has been resting with the 139 strong Congress Party.

An HON'BLE MEMBER.—What about your opposition party?

Sri S. M. KRISHNA.—Sir, if the Krishna-Godavari waters problem has come on the floor of the House, it is because of the initiative of the Opposition in this State. Sir, the appeal I make to the Congress Party is, party interest should not be paramount when the interest of the State is concerned. I think it is time that some of you should cross the floor and join the ranks of the Opposition so that we may impress upon the Central Government that if they are not going to heed to our reasonable minimum demands, then, the consequences will be not very pleasant. And we can assure the Congress friends that if a P.S.P Government or if a Coalition Government were to be in Mysore State, we will not be under the mercy of any party or any Government. We will be there to fight and fight to the finish. This is an offer which I make and this is always open to such of those enlightened congressmen; if the call of patriotism would rise, then, I would be pleased.

Sir, our Chief Minister has been magnanimous. The other day he said that he has absolutely no objection to give 15 T. M. C. ft. water to Madras for drinking purpose. He also made a statement that "regardless of the interest of Mysore State, if somebody asks for water, I will not be a man who will say "No" to them" Some of us were quite convinced and we thought that only 15 T.M.C. ft. would be diverted to Madras State and there would not be much which hurts the Mysore State. But, one factor I am afraid, has not been taken into consideration and that is, some motive behind the request of Madras State for Krishna waters. It is not as if Krishna water is so sweet and Madras people would not be happy if they do not drink Krishna water. In 1924 in the composite Madras State, when this question came up, the Andhra Pradesh group rose as one man against the Rajaji Ministry. I do not think that Madras State would ask for Krishna waters for nothing. Just consider the percentage of water that is going to evaporate when we run the water for 450 miles from Krishna. Has anybody taken this into consideration? Further: Sir, on Pennar the Andhra Pradesh Government have contemplated a scheme for impounding about 116 or 130 T. M. C. ft. water. Sir, the total quantity of water available in Pennar is only 40 T. M. C. ft. Now, where is the necessity for Andhra Pradesh Government to contemplate the construction of a reservoir which can impound about 130 T. M. C. ft. of water? Where does the Andhra Pradesh Government expect water into that? The only reasonable argument that I could advance is, from the Srisaillam project they want to divert water to this reservoir on Pennar. If this is going to be the ultimate motive of the Andhra Pradesh Government and this has been

supported to a considerable extent by the Madras Government also, I learn, the Madras Government's interest is that Krishna Water can be led to Chengalput and Chengalput people would be happy Sir, the whole thing sounds like a riddle and the consequences of this hidden hand would not be seen for some time to come. If I can analyse it, the point comes to this. The Andhra Pradesh Government has got all the necessary assistance; they have made financial allocation in the present year's budget as well as in the Third Five-year Plan for Srisaïlam, Nagarjunasagar Second Stage and so many other projects. The rate at which the Andhra Pradesh Government is going on, I think, they are going to complete some of these projects in about a decade's time. When it is complete, they will be given the green signal. Mysore would not have spent the moneys allotted under the Third Plan or Mysore will not be able to use all the waters that is guaranteed by the Central Government to Mysore State in the next 15 years. This has happened in the Tungabhadra area. We know that for about 2 lakhs acres in Krishna delta and 2 lakhs acres in Kurnool—Kuddapah water was overdrawn and to-day with the passing of time the overdrawing of the Andhra Pradesh has given them some sort of prescriptive right and that has been ratified by the Gulhati Commission. The same thing is going to be repeated even with reference to Srisaïlam if we are not on our guard today. This point will have to be driven home to the Central Government.

The Central Government has a tremendous responsibility in this matter. In the interest of not only our State but also in the larger-interest of India also, this dispute has got to be settled, if not today, at least in the next few months. If, on the other hand, the Central Government does not want to make-up its mind in a forthright manner, the consequences are fraught with the gravest danger. Here, the responsibility of all us, as nationals of India comes in very much. It is unfortunate that the Krishna-Godavari dispute should come at a time when the integrity of India is threatened by extraneous forces. It is only this which restrains our feelings on this question. It is only this unfortunate happening that has to a considerable extent mellowed our protests, but it is not going to be long. If the Krishna-Godavari dispute at any stage comes to endanger national interests, Mysoreans would be the first to sacrifice; on the other hand if Mysoreans are to be made the scapegoats in the name of National Emergency, I warn the Government of Mysore not to walk into the trap set by Andhra Pradesh and other interested parties. Thank you.

5-00 P.M.

Sri D. DEVARAJ URS.—Before any Hon'ble Member speaks I would like to clarify a point, with the permission of the Chair. The previous speaker made reference to a letter at page 102. I am afraid he has not quoted it properly. It is not the Government of Mysore that asked for 692 TMCFT of water. The Mysore Government referred to a note

(SRI D. DEVARAJ Urs)

prepared by the Central Water and Power Commission, a copy of which was sent to us. Commenting on that note, we said that even according to the note, which has taken into account the projects in this State, 692 TMCFT of water has been permitted to us, whereas the actual allocation made was only 498.1 TMCFT. If only Hon'ble Members would read the whole letter together, the impression that we asked for just 692 TMCFT would be found to be incorrect. We only put an argument on the basis of the note prepared by CWPC and it would not be correct to say that the P. W. D. of this State has misguided the Government of Mysore. They have done their best to put forward the case of Mysore.

†ಶ್ರೀಡಿ ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ (ಬಳ್ಳಿಗರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೆ, ಗುಲ್ಕಾಟಿ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರ ವರದಿ ಮೇರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ Irrigation ಮತ್ತು Power ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂಥ ತೀರ್ಮಾನದ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಈ ಒಂದು ಅವಾರ್ಡಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ, 1951 ರ ಅಗ್ರೀಮೆಂಟು ನ್ಯಾಯವಾದುದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಯಿತು ಅನ್ನುವುದು. ಅದನ್ನೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ಆ ಅಗ್ರೀಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣ ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದುದು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಗುಲ್ಕಾಟಿ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಕೃಷ್ಣ ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಗೆ ಎರಡು ಚಾನಲ್‌ನ್ನು ಹೊಡೆದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಾನಲ್‌ಗೂ 40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ, ಆ ನೀರನ್ನು ಕೃಷ್ಣ ನದಿಗೆ ತಂದು, ಅದರಿಂದ ಸುಮಾರು 300 thousand million cubic feet ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಇದರ ಮೇರೆ ಈ ಎರಡು ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಏನು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಗುಲ್ಕಾಟಿ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಅದು ಎರಡನೇ ಸ್ಟೇಜು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದಂಥ 1050 TMC ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೇ ನಮಗೆ ಕೇವಲ 600 TMC ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಅಂಥದವರಿಗೆ 800 TMC ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ 400 TMC ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಹೇಗೆ ಒಟ್ಟು 1,800 TMC ವಾಟರನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಹೀಗೆ ಹಂಚುವಾಗ ಮೊದಲನೆಯ ದಾಗಿ, ಮೈಸೂರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಂದರೆ 1050 TMC ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನೇ ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಶೈಲಮ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ; ಉದ್ಯಕ್ಕ ಈ ರೀತಿ ಅಂಥದವರು ವರ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮೈಸೂರಿನ ಹಿತವನ್ನು ಕೇಂದ್ರದವರೂ ಕೂಡ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ಖಚಿತವಾಗಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. 1951 ರ ಅಗ್ರೀಮೆಂಟಿಗೆ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಅದು ಅಗ್ರೀಮೆಂಟಿಗೆ ಅಲ್ಲ. ಆಗ ಸೇರಿದಂಥ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಉದ್ದೇಶವಾರೂ ಏನು ಅಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು; ಇದನ್ನು ಆರೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕರೆದಂಥ ಸಭೆ ಅದು. ಆದರೆ ಅವಾಗ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಡ್ಯಾಂ ಇಲ್ಲದೇನೆ, ಅಷ್ಟು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡದೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು, ಅದರಿಂದ ಅದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಅಗ್ರೀಮೆಂಟ್ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ; ಅದು ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಒಪ್ಪಂದ ಎಂಬೆಂದಿಗೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ, 10-12 ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೂ, ಆ ಅಗ್ರೀಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ: ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಆ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಗುಲ್ಕಾಟಿ ವರದಿ ತೀರ್ಮಾನದ ಮೇರೆ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಅಂಥ ಸರ್ಕಾರದವರು 1951 ನೇ ಅಗ್ರೀಮೆಂಟ್ ವ್ಯಾಲಿಡ್

ಆಗಿದೆ. ಅಗ್ನಿಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆಯೇ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕು, ಅವನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ, ಸೆಕೆಂಡ್ ಸ್ಟೇಜಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರೀನ್ ಸಿಗ್ನಲ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದುದೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಈಗ ತಾನೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತಾಗುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಶಿಶು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎರಡನೆಯ ಸ್ಟೇಜು ಆಗರೇಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಶೈಲದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಂಧ್ರದವರಿಗೆ ಈ ಆಪಾರ್ಟ್ ಆನ್ ಕೂಲವಾಗಿದೆ. 1951ರ ಅಗ್ನಿಮೆಂಟ್ null ಮಾಡಿದ್ದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಗೋದಾವರಿ ನೀರು ಕೃಷ್ಣಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅವರು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಇದನ್ನು ತೆಳೆದೇ 51ರ ಅಗ್ನಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಏನೇನು ಬೇಕೋ ಆ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರದ ಎರಡನೇ ಯೋಜನೆ ಕೆಲಸ ಶ್ರೀಶೈಲ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಕೆಲಸ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಏನು ಅನಿಸುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸಿಜ್, ಯಾವುದು ಸುಳ್ಳು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮೈಸೂರಿನವರಾದ ನಾವು ಆಂಧ್ರದವರಂತೆ 1951ರ ಅಗ್ನಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾನಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹೇಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿ 600 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇವತ್ತು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಾದರೆ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅದರ ಬೇಸಿನ್, ಕ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಷ್ಟು ಇದೆ, ನೀರಾವರಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟು, ವಾಸವಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮದಾದರೂಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದಂತಹ ಭಾಗ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಈ 600 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರಿನಿಂದ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಸಂತೋಷ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ಏನೂ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಡೆ ಒಂದು ಗಾದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, 'ಬರೀ ಕೈಗಿಂತ ಹತ್ತಾಳೆ ಕಡಗ ರೇಸು' ಎಂದು. ಆ ರೀತಿ ಬರೀಕೈ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತಾಳೆ ಕಡಗ ಹಾಕಿದರೆ ಲಕ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಈಗ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವಷ್ಟೇ ಸಾಕು ಎಂದು ನಮ್ಮವರು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೆಮೋರಾಂಡಂ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.—

“The Krishna basin comprises huge cultivable land potential of about 50 million acres, mostly in the arid Zone which has to be protected from the scourge of famine and scarcity and the total water resources of the Krishna are hardly sufficient for the purpose, and the commands of Nagarjunasagar projects in Andhra Pradesh are not only outside the Krishna basin mostly, but also they are not at all deficient in water resources of their own. The annual rainfall in that region varies from 40 to 45 inches and the irrigation already provided is of the order of 40 to 60 per cent of the available cultivable lands. This is where Andhra Pradesh wants to earmark 80 per cent of the Krishna waters claimed in the so-called 1951 allocation. Out of this, Andhra Pradesh wants to send down to the sea as much as 190 T.M.C. feet of water.”

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಂಧ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರದ ಬೇಸಿನ್, ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ಹೊರಗೆ ಇರುವುದು ಅಲ್ಲದೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. 40-45 ಇಂಚು ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಕೃಷ್ಣಾ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭಾಗಗಳಾದರೋ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕ್ಷಾಮ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ವಿರಿಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನ ಎಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ 600 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಧಾರ್ವಾನ್ಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಜ್ಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹಳ ತಕ್ಷಣವಾಗಿ, ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದೇ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮೋರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.—

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member can refer to them in his argument—there is no necessity to read it.

Sri D. M. SIDDIAH.—The memorandum is full of facts and statements.

Mr. SPEAKER.—I understand his point very well. He may refer to all the facts.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ನೀರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಮಗೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಮಲಸಬಾ ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರ ವಿನ್ಯಾಸವು ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಧರ್ಮವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 1050 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ.....

“It is seen from the above that in all the four vital factors that influence the development of the valley, Mysore has the largest responsibility to shoulder. *Ipsa facto*, Mysore must be deemed to be the largest share holder for the benefits from the Krishna waters. Further as there is no possibility of diverting waters from any other valley for supplementing the requirements of Krishna basin that lie in the Mysore State, Mysore has to depend entirely on the waters of the Krishna to develop the basin that lies in its territory.

These arid and semi-arid regions require to be specially treated”.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಡ್‌ಗಿರವರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪರವಾಗಿ ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾವುದು ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶ ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಆ ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಧಿಪತ್ಯ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ನೀರು ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ನೀತಿಯನ್ನು, ಧೋರಣಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಈಗ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಮಲ ಪ್ರಭಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ 200 ಟಿ.ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್.ಟಿ. ನೀರೇ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾವು ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಆದರೆ ಅಂಥದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೋಗುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಈ ಅಮಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬೆದರಿಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೂಡ ಸಂಶಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ 1951ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿ ಮುಗಿ

ಸಿದ್ಧಿ ತೀರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನುಬ್ಬಾರ್ಡಿಯವರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಒದಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೇ ಒಂದು ಅವಾರ್ಡ್ ಕೊಡಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಗುರಾಟ ಕಮಿಷನ್ ಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು, ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳೂ ಸಿಕ್ಕದೇ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದಿದ್ದಾರೆ; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನುಬ್ಬಾರ್ಡಿಯವರು ಈಗ ಮಾಡಿರುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು under protest ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ರಿಮ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು, ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾದದ್ದು; ಆದರೆ ಆಗಬೇಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನುಬ್ಬಾರ್ಡಿಯವರು ಅದು ಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಚಾರಂಟ್ ಮಾಡಿ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದ ನೀರಲ್ಲ ಅದು ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಈಗ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಾವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ನೀವು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದೀರಿ, ನಾವು ಬತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ ಅಷ್ಟೆ. ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ನಾವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾವು ನುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದೆವು ಆದರೂ ಆಂಧ್ರರು ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಆಗಲೇ ಯಾರೇ ಆಗಲೇ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೇ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ರೂಢಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಗುರಾಟ ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಮೇಲೆ ಏನು ಅವಾರ್ಡ್ ಬಂದಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರರಿಗೆ 800 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. The proof of the pudding lies in its eating ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಂಧ್ರರು 1951 ಆಕ್ಟೀವಿಟಿಗಳು null and void ಅಲ್ಲ, ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು under protest ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಮುಂದೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ, ಕೆಲಸ ಮಾಡೋಣ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವಾದರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ನದೀ ನೀರನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಸೀರಿಯಸ್ ಆಗಿ ಪೂರ್ಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದವು ಕೃಷ್ಣಾ ನದೀ ನೀರನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನು ನುಮ್ಮನು 70 ಲಕ್ಷ ಜನ ಆ 44 ಸಾವಿರ ಚದರ ಮೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಆ ಜನರ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯ ಬಹಳ ಕಷ್ಟತರವಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಅರ್ಧ ಭಾಗದ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಅಥವಾ ಕ್ಷಾಮದಾಪುರಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರ ಆಗ್ರಹಕ್ಕೆ, ಅವರ ಒಂದು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೋಟಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ನೀರನ್ನು ನಾವು ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಇದತ್ತು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವೇನಿದೆ ನಮಗೆ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ 600 ಟಿ. ಎಂ. ಸಿ. ಎಫ್. ಟಿ. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು, ಆ ಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ ಎಂದರೆ ಈಗ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಭಾವದಿಂದ ಏನಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಹಳ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಎರಡು ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ಜನರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು, ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗದ ಜನ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕ್ಷಾಮದಾಪುರಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ ಆದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಲು ಅನಾಥ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಈ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಕೇಂದ್ರದ ಇಂಗೆಲೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪವರ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನನಗಾದರೂ ಕೂಡ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ನಾವು ಆರ್ಟಿಟ್ರೀಷನ್ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೋದರೆ ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕೇ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಎರಡು ನದಿಗಳ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಗುರಾಟ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ನದೀ ನೀರುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಯಾವ ಒಂದು ದೇಶಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಿಖರವಾದ ಫ್ಯಾಕ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಫಿಗರ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ಈ ನದೀ ನೀರಿನ ಸಂಬಂಧವಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಒಂದು ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಕಿಸಿ ಕೊಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಇರಿಗೇಷನ್ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹೇಳಿಕೆ ಪಕ್ಷಪಾತಕ್ಕೆಡೆಗೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ನನಗೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ನದಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಧದವರಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬಂದಿದೆ. ನಮಗೆ ಕಡವೆ ಬಂದಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಅವರ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಈ ರೀತಿ ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ ಎದೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಈ ನದಿ ನೀರನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆ ಗತ್ಯಂತರವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಕೇಂದ್ರದವರು ನಮಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆ ಕಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದೊಂದು ಭ್ರಮೆಯೇ ಸರಿ. ನಾವು ಈ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೋಟಿನವರಗೆ ಹೋದಾಗಲೇ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿತು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದೇ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಾವರ್ತಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಗುರಾಟೆ ಕವಾಪನ್ನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕವಾಪನ್ನಿನವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಷಣ್ಣ ಮಾಡಿ ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಈ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒಂದು ಬೇರೆ ಏತು. ಯಾರೇ ಆಗಲೇ, ಯಾವ ರಾಜ್ಯಗಳೇ ಆಗಲಿ ಈ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿದ್ದರೆ, ಏನಾದರೂ ಒಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಮೈವನನ್ನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತ್ಯಜಿಸಿ, ದೇಶದ ಭದ್ರತೆಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಾಗಲೇ ಧಕ್ಕೆಯಾಗಲೇ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಹ ಕರಿಸಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅವರವರೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ದೇಶವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮೈಸೂರಿನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮದ್ರಾಸಿನವರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಧದವರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅತ್ತ ಬೊಂಬಾಯಿ ರಾಜ್ಯದವರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೇ. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಅಂಧದವರಿಗೂ ನಮಗೂ ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲರೂ ಆ ದೇಶ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಭಾವನೆಯನ್ನೂ ಮರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಈ ದೇಶ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ ಮಾತುಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೂ, ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಈ ನದಿಗಳ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನೀರು ಬರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಅವರವರೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಯನ್ನು ಬಿಡಿ ಮಾತುಗಳಲ್ಲೇ ಮುಗಿಸದೆ ಅವರು ಆ ದೇಶಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೆಲಸದ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ಯಾರ್ಯಾರಲ್ಲೂ ಈ ದೇಶಭಕ್ತಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದು ತನಗೆ ತಾನೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಆ ಅಂಧದವರು ಅವರಿಗೆ ಈ ಅವಾರ್ಡಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದರೂ, ನಾವು ಈ ಅವಾರ್ಡನ್ನು ಒಂದು ಅವಾರ್ಡ್ ಅಂತ ನಂಬುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಈ ಅವಾರ್ಡಿಗೆ ನಂಬಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈಗ ನಮ್ಮ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರದ ಪಸ್ಟ್ ಸ್ಟೇಜ್ ಮುಗಿದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಶೈಲ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ನೀರು ನಮಗೆ ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಮುಂದೆ ನಮಗಿನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಆ ಷರತ್ತನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ನಾವು ಈ ಅವಾರ್ಡನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಂಧರು ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಯಾವ ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಾತು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಮೇಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೇನೇ ಇರಲಿ ಅವರ ಈ ಒಂದು ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಮೈಸೂರಿನ ಭವಿಷ್ಯ ಸಹಸಾರು ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆ, ಕ್ಷಾಮ ಡಾಮರಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ನಂಟು-ಸಂತಾಪಗಳಲ್ಲಿ ತೊಳಲಿ ಬಳಲುತ್ತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೈಸೂರಿನವರ ಪಾಡೇನಾದರೂ ಆಗಲಿ-ಅವರಿಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಸಾಕು. ಇದು ಅವರ ದೇಶ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ! ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಸರ್ದಾರ್ ಪಟೇಲರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ಮಾತು ಬಾ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ—“ಕುಲಕೇನೈವ ಕಂಟಂ” ಎಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಮುಳ್ಳನ್ನು ಮುಳ್ಳು ಎಂದರೇ ತೆಗೆದುಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದಿವಸ ಆ ಚೀಣೀಯರು ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಾವೂ ಅವರೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿದ್ದು ದರಿಂದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಕೊಂಡರೆ ಹೊರತು ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾವು ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಓಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಅವರ ಕೃಷ್ಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆದುರಿಸಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸೈನ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನಾವು ಆ

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್—ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ನಾವೂ ಆ ಒಂದು ದೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ತೋರಿಸಿ
ನಂತರದಿಂದ ಅವರು ಒದಿಹೋದರು. ಒಂದುವೇಳೆ ನಾವು ಆ ದಿವಸ ಆ ಮಿಲಿಟರಿ ಎಕ್ಸಿಜೆಕ್
ಮೆಂಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಚೀಫೋಫಿಯರನ್ನು ಎದುರಿಸದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಆ ಚೀಫೋಫಿಯರು
ನಮಗೆ ಎಲ್ಲರ ಕಷ್ಟ-ಸುಖಗಳೂ ಒಂದೇ ಎಂತ ಭಾವಿಸಿ ನಮಗೆ ಅವರು ನಿವೃತ್ತ ಸುಖವಾಗಿರಿ ಈ
ಹಿಮಾಚಲದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಈಶ್ವರನ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮೇಲೆ
ಬೀಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಗುರಾಟ ಸಮಿತಿಯವರು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ
ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಬಗಿಯಾದ ವರದಿಯನ್ನು ತಿದ್ದಿದರು. ಅವಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಈ
ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ವರದಿಯು ಒಂದು
ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಬಹಳ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ
ಕೃಷ್ಣಾ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಗಳ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.
ಅವರ ಸಲಹೆಯಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಆ ಗೋದಾವರಿ
ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು. ಆ ನೀರನ್ನು ಹೀಗೆ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಗೆ
ಡೈವರ್ಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅಗ್ಗೇನಾದರೂ ಆ ಆಂಧ್ರದವರು ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು
ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಜದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡ್ಡಿನ ಬರ್ಚಿದೆ. ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು
ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. 40-50 ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳ ಬರ್ಚಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಬರ್ಚಿಮಾಡಿದರೆ ಮುಮಾರು
1,000 T.M.C.ft. ನೀರು ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯಿಂದ ಕೃಷ್ಣಾಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೆ. ಆ ನೀರು 16-17 ಲಕ್ಷ
ಎಕರೆಗೆ ಸಾಗಬಹುದು. ಈ ಒಂದು ಸಲಹೆಗೆ ಆಂಧ್ರದವರು ಒಪ್ಪಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಅವರು ಒಪ್ಪದೆ
ಹೋದರೆ ಈ ಗುರಾಟ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯಿಂದ 1,050
T.M.C.ft. ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ
ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಆಂಧ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ದೃಷ್ಟಿ
ಎನಿಸಿ ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕು. ಅದರ ಅವರಲ್ಲಿ
ಈ ದಿವಸ ಅಂಥ ಒಂದು ಸಮತಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ
ಯಾಗುವಂತೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನಮಗೆ ನಾವು ಕೇಳುವಷ್ಟು
ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆನೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ
ದೊರೆತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೆಳೆಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ದೇಶದ
ಬಹುಭಾಗ ಕ್ಷಾಮ ಡಾಮುಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ
ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ನಾನಿನ್ನು ಈ ರಿವರ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ
ರಿವರ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಆತ್ಮತೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ಗ ರೇಖನಗಳನ್ನು ಬರೆಯು
ರಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರಿವರ್ ಬೋರ್ಡಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಕೂಲತೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು
ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಲಿಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಂದರೆ ಈ ರಿವರ್ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ
ಖರೇನು ಸಂಸ್ಥಾನ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಭಿನ್ನಾ ಭಿನ್ನಾ ಪ್ರಾಯಗಳಿರುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು
ಬದಲಾಯಿಸಲು ಹೀಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ನೀರಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು
ಉಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಅವರವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ
ಬಹುದು. ಯಾರಾರಿಗೆ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟಿಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬಹುದು-
ಇತ್ತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಈ ರಿವರ್ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಇದ
ರಿಂದ ನಮಗೆ ಅರ್ಥಿಚ್ಛೇಷ್ಠೆಗೆ ಹೋಗಿ ನ್ಯಾಯ ಹೊಂದಲು ಯಾವ ತೊಂದರೆಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಆ ಗುರಾಟ
ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಮಾರ್ಡನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಅವನ್ನು
ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೇನೆಂಬುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಬಿಚ್ಚಿಕೆ ಹೇಳಬೇಕು.
ನಮಗೆ ಈ ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂತ ಹೇಳಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ
ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಮ್ಮಯ್ಯಗುಡ್ಡೆ ಇಡುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮುಂದೆ ನಾವು ಕೇಳತಕ್ಕ ನೀರು
ದೊರೆಯುತ್ತೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನಂಬಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷೆ
ಮಾಡಿದೆ ಎಂತ ಹೇಳೋಣವೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಷಯ ಅವರ ರೆಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ರೆಕ್ಕ
ದಲ್ಲರುವು ಅಂಥ ಒಂದೇ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರೇ ಈ ದಿವಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ
ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರದ ಒಂದೇ ಹಂತದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ,
ಈಗ ಶ್ರೀಶೈಲಂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರದ ಎರಡನೇ ಸ್ಟೇಜಿನ
ಕೆಲಸ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರಿಗೆ ಗ್ರೀನ್ ಬಾವುಟ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ,

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ)

ಎನ್ನುವುದಾಗಿ ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬಾರ್ಥಿಯವರು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಂಥದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವರೆಡ್ಡಿಯವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೊರಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರದ ೭ನೇ ಸ್ಟೇಜ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೀರು ಆ ಶ್ರೀಶೈಲದ ಮಾರ್ಗವಾಗೇ ಒರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಒಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಹಾಗೂ ಧೀರತನದಿಂದ ಅವರು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅಂಥದವರಿಂದ ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ, ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಧರ್ಮವಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ 1,050 T.M. Cft., ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, arbitrationಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ಆಪ್ತೇ ಅಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು, ಬಹಳ ಮೃದು ವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬಾರ್ಥಿಯವರಿಂದ ಆಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಉತ್ತುಕರೂ, ಯುವಕರೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುಬ್ಬಾರ್ಥಿಯವರಂತೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ We should not rub the Centre on the wrong side. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

5-30 P.M.

ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಪೂರಿತವಾದ, ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ವಿಷಯ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಆನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ, ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಬೇಕಾದರೂ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ, ನಾವು ನಿಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಇರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅಭಿಮಾನ ಪೂರ್ವಕವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಆಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು; ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 70-80 ಲಕ್ಷ ಜನ ಕ್ಷಾಮ ಡಾಮರುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೋ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಅವರು ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದ ಪಾಲನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಯತ್ನಿಸಿ ಗಳಾಗಿ ಆ ಭಾಗದ ಜನತೆಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತಾಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರಮಾಡತಕ್ಕ ಸುಯೋಗ ಒದಗಿತ್ತು. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಬಡತನ, ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅಜಗಜಾಂತರವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ನಾವು ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ದಿವಾನರು ಮತ್ತು ಇತರರು ಕಾರಣರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಉಳಿಯಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ, ಧರ್ಮವಾಗಿ, ಬರಬೇಕಾದಂಥ ಕೃಷ್ಣ-ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ-ಗೋದಾವರಿ ಎರಡನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ, ಇಡೀ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇದನ್ನು (life and death question) ಸಾವು-ಬದುಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕೃಷ್ಣ ನದಿಗೆ ಗೋದಾವರಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರಿಸಿ ನಮ್ಮ ಪಾಲು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಎರಡುಕೊಟ್ಟಿ ಎತ್ತುತ್ತಲಕ್ಷ ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವಾಗ, ಅವರ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಏನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೊರಕಬೇಕಾದ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ತನ್ಮೂಲಕ Upper Krishna ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಫಲಪ್ರದವಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ, ಕನ್ನಡನಾಡು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಲಿದಾಡಿ ಸರ್ವಾಂಗ ಸುಂದರವಾದ ನಾಡಾಗುವಂತೆ ಕಾಯಾ ವಾಚಾ ಮನಸಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಕೃಷ್ಣ-ಗೋದಾವರಿ ನೀರು ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯು 208 ಜನ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ರಾಜೀನಾಮೆ ಹಿನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆನ್ನುವ

ಮಾತನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Sri S. RAJAGOPAL (KGF).—Mr. Speaker, Sir, on this official motion; many Hon'ble Members have already given their opinion, and there is something for me also to say.

Sir, the Report which was published last month allocating 600 TMC ft. of water from the Krishna and Godavari Rivers to our State has not satisfied us. When the Hon'ble Chief Minister moved this motion yesterday in this Hon'ble House, he very clearly indicated that unless the Centre furnishes details regarding the modifications proposed by the Andhra Government about the Srisaillam, it is impossible for us to accept the present position. This is a very welcome step and we will all unitedly urge the Centre to secure our right. Sir, we should not forget here the very valuable work that is done by the Gulhati Commission. No doubt, not alone our State is dissatisfied, but also the Maharashtra State is dissatisfied. But this Commission has clearly shown where we are, how we are and what we are. The same thing with other State also. The first thing that we have gained from this Report is that the so-called 1951 agreement which was all along being protested against by our State, is no more binding on us. Hence, we have to say that no one should re-open this agreement again. The second point we gain from this Commission's report is, the Commission urged the Maharashtra Government not to divert the river waters towards the Arabian Sea in order to generate power. Thirdly, the statement made by the Hon'ble Union Minister regarding the future allocation of water is to be based on population, catchment area, the area under irrigation and other factors. These are all things clearly in our favour as we understand our position and plan for the future Sir. The question arises here whether we are going to accept this report or not. Sir, I would like to say that we have gained some advantages along with some disadvantages. We will fight until we get our full right. In the meanwhile, we have to plan how best we can go ahead with this. The Commission says due consideration must be given to projects which are already under construction and also those whose survey is completed or likely to be taken up. I would like to ask our Chief Minister as well as his colleague, what will be the number of projects under both these heads—projects completed and those whose survey is completed. They are very few compared to other States. The main problem before us is to take up immediately the work of the Upper Krishna project. For this work to complete, we have to find out necessary funds. Yesterday the Hon'ble Chief Minister invited suggestions to improve our financial position also. Sir, again the problem poses how to find so much money? Here I request the Government to take the Opposition also along with them and find out ways and means, and what best we can do to find funds. Again the problem arises how far we are going to succeed in this manner to find out funds for this work. So, the question arises automatically—cut down the ministry

(SRI S. RAJAGOPAL)

by as much as necessary; review the prohibition policy as much as necessary; and we have to see how best we can get funds by cutting down expenditure from every Department also. These are the important aspects we have to take into consideration to see how best we can succeed and how best we can take action on these lines in order to find the necessary funds for our projects. Sir, I should not be understood to mean that I am trying to propagate any party ideology here or trying to take some political advantage by making these suggestions. I am suggesting no such thing at all and such a motive should not be attached to these suggestions. I am of opinion that every Hon'ble Member of this House including Ministers should have only one point upper most in his mind and that is, how to push through these projects. Automatically this question arises, where have we to find money? Already because of the action of the Central Government, the ordinary man of the State,—the taxpayer is already over-burdened. This is another aspect also we have to keep in mind. So, from where have we to get this required money? I request the Hon'ble Members of this House in all seriousness to think over the problem. Now that New Delhi has given us a green signal to go ahead with our projects, we should not pause. I request this House and the Ministry to give the State the initiative to see what best we have achieved so far, and whatever has been given to us by the Gulhati Commission should not be stopped or curtailed because of lack of funds and other things.

So, Sir somehow we have to see that these things should be carried out and we will fight further until our right is fulfilled and we succeed in our rightful demand. With these words, I thank the Chair for the time given to me.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗುರಾಟ ಆಯೋಗದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ವರದಿ ಮತ್ತು ತತ್ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇಕರು ಮಾತನಾಡಿ ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಪಕ್ಷಾಂತರವಾದುದು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಅದರ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನೂ, ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವ್ಯವಹರಿಸಿವೆ. ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತು ಕೇಂದ್ರದವರು, ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎರಡು ಕೊಳೆ ಮೂವತ್ತೈದು ಲಕ್ಷ ಜನರ ಭಾವಿ ಹಿತವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಅನೇಕ ವಿವರಗಳಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಾವು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಿ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಈ ಪ್ರಯತ್ನ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ನಡೆದದ್ದೇ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಬಗೆದು ಅಂಧದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ದುರುದ್ದೇಶವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು

ಆ ರೀತಿ ಭಾವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೂ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಸರಕಾರಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿದರೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವರ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರುಗಳು, ಎಳೆಯತಕ್ಕದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕತಕ್ಕ ಸಮಾನ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸರಕಾರಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ನ ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರಗಳೂ ಅಲ್ಲದೆ ಬಹುಮತ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಸರಕಾರಗಳಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಂತಹ ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಪಕ್ಷದ ಮುಖ್ಯದಲ್ಲೆಯೇ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಆದರೆ, ನಿಜವಾದ, ಗಂಭೀರವಾದ ಕೇಳಿಕೆಗಳಿದ್ದರೂ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಮೊದಲ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಈಗ ಆಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಾರವರು ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ನಮಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದುರದೃಷ್ಟಕರ ಸಂಗತಿ ಎಂದರು. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಎರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟೇ ಇರಲಿ, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೇ ಮಟ್ಟಿನ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರೂ ಅದು ಹೇಗೆ ಬದುಕಿತು ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಮರ ಹತ್ತುವವನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೈಯನ್ನು ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ತಳ್ಳಬಹುದು, ಹಾಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅತ ಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಮರ ಹತ್ತುವವನಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು. ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಹೋಗಿ ಮರದ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿದರೆ ಅವನ ಕಾಲುಗಳು ಅಮರುತ್ತಾ ಹೋಗುವಂತಾದರೆ, ಅಂತಹ ಮರ ಹತ್ತುವವನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಏನೂ ಸುಖವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಇಷ್ಟೇ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವತ್ತು ಗುಂಪುರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೀರಾ? ಎಂದರೆ, ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದೇನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನೀನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಡಂಭೂತವಾಗಿ ಸಾಕಿ ಬಿಟ್ಟು ಜನತೆಯು ಗಮನವನ್ನು ದೇಶದ ಗಮನವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಎಳೆದಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ಎಷ್ಟೋ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ಅಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದೂ ಒಂದು. ಇಷ್ಟೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣಾರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟ ಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ನಮಗಿದ್ದ ಅನೇಕ ಭ್ರಮೆಗಳೂ, ಸಂದೇಹಗಳೂ ಈಚೆಗೆ ಬಂದವು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸತ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಹೊರಬಿದ್ದವು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ದಿವಸಗಳೂ ಏನು ವಂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಬಯಲಿಗೆ ತರಲೇಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಈಗ ಬಂದಿವೆ. ತಾವು 1950 ರಿಂದಲೂ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಗಳು ರಚಿತವಾಯಿತು. ತಾವು ಎರಡು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮತ್ತಷ್ಟು ಮುಗಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ. ಗುಲ್ಕಾಟಿ ವರದಿಯಂತಲೇ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಯಾವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಂದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಯಿತು. ಈಚೆಗೆ ನೀರಿನ ವಸತಿಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ, ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನೂ ಅಳೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ, ಕಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮಗಳು ಆಗಿ ಬಹುಭಾಗದ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾಡದಂತಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇನೂ ಅಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವನ್ನೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಈ ಆಯೋಗದವರು ಬರಿಸರ್ವೆಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವವರು ನೀಚ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ನಮ್ಮ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಹೇಳುವ ಪಲ್ಲವಿಯಿಂದ ನನಗೆ ಬೇಸರ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರು. ಆದರೆ ಈ ಒಳ್ಳೆಯತನದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿ ವಿನಯದಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಅಥವಾ ಲಾಭ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ, ಈ ವಿನಯವನ್ನು ಬಹಳ ಸಲ ಅನುಪದರ್ಶಕ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಇದರ ಅನುಭವವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ತಾವು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲವನ್ನು ಬಿಡಾರ್ಯದ ಉರುಳಿನಲ್ಲಿ ನಿಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಕರ್ಣಾಟಕದ ರಾಜ್ಯದ ದಿವ್ಯವನ್ನು ಅಂಟದವರ ಅಥವಾ ಕೇಂದ್ರದವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಲು ನಾನು ವಿಷಾದದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇದು ಅಷ್ಟು ಸರಳವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು 1951ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇದು ವರೆಗೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದೊಂದು ದುರಂತ ಕಥೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಭದ್ರಾ, ತುಂಗ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಚೀನಗಳ ಪ್ರಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂತಾನಂ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕಟುವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅನೇಕ ಸಲ ಓದಿದ್ದೀರಿ. ಅಂಥದವರು ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ನಾವು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ವಿಕ್ಷಣ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜಗಳ ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ಕುಳಿತಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಚೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಜಟಿಲವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾವುದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಸಮಯದವರೆಗೆ ಗಡಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Why not go into the merits of the case rather than attribute motives to somebody?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಈಗ ಇಂಥ ಒಂದು ವಿವಾದ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದೆ. ನಾವು ವಾದ ಮಾಡುವುದು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಆಲ್ಲವೆ?

Mr. SPEAKER.—Please do not be under that impression.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಾನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಭಾವನೆ ಹಾಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದೆನು.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member is entitled to have his own opinion but he is not entitled to say that, that is the opinion of the House. If that be so, where was the necessity for the discussion of this matter for three days?

Sri S. GOPAL GOWDA.—“All the States concerned agreed that this prolonged controversy should be brought to an end as quickly as possible”.

ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ನಾವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅವು ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳು ಸಹಾನವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ರೊಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಹಕರಿಸಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಪರಸ್ಪರದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ, ಒಂದು ಗ್ರಾಮ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯ ಏಳಿಗೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಜನತೆಗೆ ಸುಖ, ಸುರಕ್ಷತೆ, ಪ್ರಗತಿ ಯಾಗುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಜನತೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪ್ರಗತಿಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವುದು ಅಳತೆಗೋರಾಗಿದೆ. ಯಾವ ರಾಜ್ಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೂ ಜನರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟ, ಅವರು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕ್ರಮ, ಇದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ್ಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿ, ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಪಾಲನ್ನು ಕೊಡದೆ, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸ್ಲಾಡೇ ಇರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಪಾಲು ಕೊಟ್ಟು, ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆಯ ಮಾತನ್ನು ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮಾತನ್ನು, ಚೀನಾದವರು ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಧಾಳಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದರೆ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ವಯಂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಯಾರಮೇಲೂ ಗೋಪಾರೋಪಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ motive attribute ಮಾಡಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವಾಂಶವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲ, ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ಅಥವಾ ಇಷ್ಟು ಒಳಗಡೆ ಕೇಳಿದ್ದೇ ಎಂಬುದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಫೀಜ್ ಅಹಮದ್ ಅವರು ಅಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಇದೊಂದು ಹೇಳಿಕೆ. ಇದು ಅವಾರ್ಡ್ ಆಲ್ಲ ಒಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆ ಅವಾರ್ಡ್ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಗಣನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟಾದರೆ ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ

ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಹ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಪಿ.ಟಿ.ಐ. ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಒಂದು ಅನುಮಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇವರಿಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಇಂಥ ಮಹತ್ತರ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದು ನನಗೆ ಅಪ್ರಕೃತ.

6-00 P.M.

ಅದು ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅವು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಗುಲ್ಕಾಟಿ ಸಮಿತಿಯವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬಹಳ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಳವಳಕಾರವಾಗಿದೆ, ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನು ಹುಡುಗಾಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಿಸದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ. ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳಬೇಕೆ! ಅಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಮಂಡಲ ರಚನೆಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಹೋದಾಗ ನದೀಮಂಡಳ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂಥದವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಕಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನದಿ ಮಂಡಳ ರಚನೆಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅದರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ನೀರು ಹಂಚುವ ಅಧಿಕಾರ ನದೀ ಮಂಡಳಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ Control Board ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತುಂಗಾ-ಭದ್ರಾದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಬೋರ್ಡು ಇದೆ. ಇಂಥ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಚ್ಚುವುದು ಲೇನು ಎಂದು ಎ.ಪಿ.ಆರ್. ಸಮಿತಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಗತಿಗೆ, ಬದಲಾವಣೆಗೆ, ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೋ-ಆರ್ದಿನೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಒಬ್ಬರ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು, ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವರ್ತಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಈ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಸಹಾಯಕವಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದಲೂ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಒಬ್ಬರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ವಿಚೋ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ವಿವಾದ ತಡೆಯದೇ ಹೋದರೆ, ಬೋರ್ಡಿನ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರದ ಎರಡನೇ ಸ್ಟೇಜಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ತಡೆಯತಕ್ಕಂಥವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ, ಇಂಥ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ, ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ, ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise to meet again to-morrow at 1 P.M.

The House adjourned at Ten Minutes past Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Wednesday, the 3rd April 1963.

WD 419—GPB—900—13—9—63.